



ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

ÅRSMELDING 2019

INNHOLD

fjellstyre og administrasjon	2
virksomhet	3
oppsyn og tilsyn	4
tjenestesalg og oppdrag	4
NOU - ny fjellov	5
reinbeite	5
støl, beite og tilleggsjord	6
organisert beitebruk	8
informasjon	9
fjellstyrets bygninger	9
friluftsliv – tilrettelegging	9
verneområder	10
forskning i Heimdalen	11
fjellstafetten	12
fiske	13
tilskudd	17
rekruttering	17
småviltjakt	17
jakt på storvilt	24
økonomi	25



FJELLSTYRET

Fjellstyret er et frittstående organ både økonomisk og administrativt. Fjellstyret velges av kommunestyret og følger kommunevalgperioden. Funksjonstiden for fjellstyret er 4 år.

Kommunestyret skal sørge for at jakt-, fiske- og friluftsjakter er representert i fjellstyret. I tillegg skal minst 2 medlemmer, med varamedlemmer, ha allmeningsrett som jordbrukere.

Fjellstyret har følgende sammensetning for perioden 2016-2019:

		Vara:
Leder	Tor Skattebo	Tove Grethe Kolstad
Nestleder:	Bente Oxhovd	Tord Dieserud Rogne
Styremedlem	Ole Kristian Oldre	Ellen Flatland
Styremedlem	Stine Schlytter	Svein Oddvar Moen
Styremedlem	Mari Rabben Lundby	Svein Høgsnes



Et bilde fra den årlige befaringsdagen sammen med Statskog. I 2019 hadde vi en stopp ved fjellstyrets båt ved Rjupefjednet.

Fra venstre; Mari Rabben Lundby, Ivar Skattebu, Anne Frugård, Nina Thon, Ole Kristian Oldre, Borghild Simengård fra Statskog, Stine Schlytter, Tor Skattebo, Bente Oxhovd og Kasper Madsen fra Bike Beitostølen.

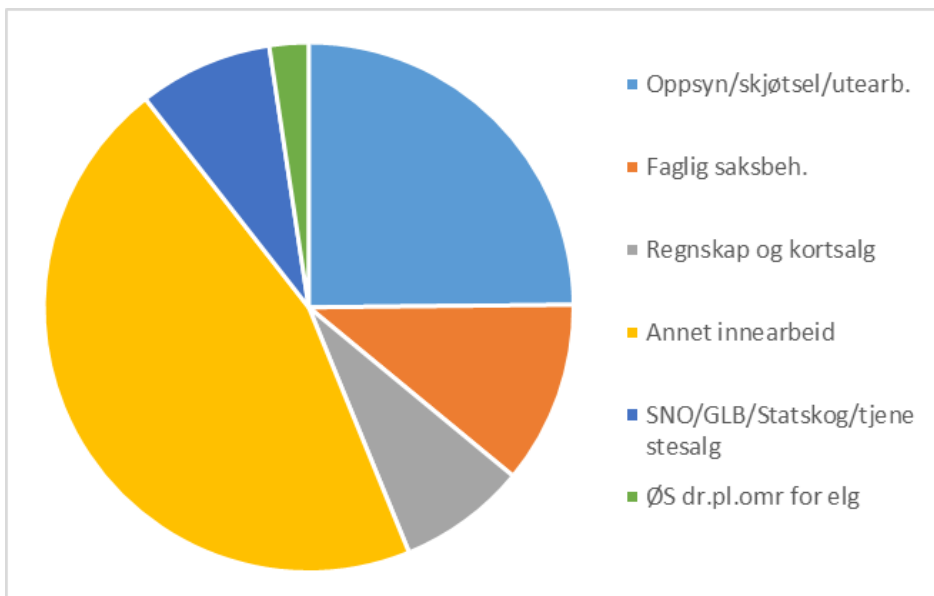
Ansatte

Fjellopsyn/daglig leder 100 % stilling	Anne Frugård
Sekretær 50 % stilling	Nina Thon
Sesongoppsyn: 100 % i perioden 1.6.-31.10.	Ivar Skattebu

Fjellstyrets administrasjon har kontor i 2. etg. på Tingvang.

På grunn av utearbeid og møter mm. har vi ikke faste kontordager. Derfor er det best å avtale med oss på forhånd hvis du vil være helt sikker på å treffe noen på kontoret.

Av totalt **3.930** arbeidstimer for alle ansatte, fordeler arbeidet seg slik:



VIRKSOMHET

Det har vært avholdt 7 fjellstyremøter og 1 felles befarings. Det er behandlet 28 fjellstyresaker, 4 delegerte saker og gjennomgått 200 referatsaker.

Fjellstyret har i 2019 deltatt i følgende fora:

- Langsua Nasjonalpark med tilhørende verneområder.
- Årsmøte for "Fjellstyrene i Oppland sitt settefiskanlegg" (FOSA).
- Øystre Slidre Driftsplanområde for hjortevilt. Et organ for forvaltning av elg og hjort i hele Øystre Slidre. Fem faste møter gjennom året.
- "Fisking i Valdres".
- Årlig oppsummeringsmøte for beitebruken i fjellet. Foruten fjellstyret, deltar alle beitelagene, produsentlaget, sau- og geitavlslaget, mattilsynet og det kommunale rovviltjaktlaget.
- Årlig fagsamling for ansatte i fjellstyrene var i 2019 i Stjørdal. Samme sted var det også en samling for fjellstyrer og ansatte med fokus på høring NOU 2018:11—Ny fjellov. Årsmøte for "Fjellstyrene i Oppland" ble også holdt der siden alle allerede var samlet.
- Samling for daglige ledere med personalansvar.

Fjellstyret har vært arrangør/ medarrangør på følgende opplegg i 2019:



7. august var fjellstyret var medarrangør på Øystre Slidre kommune sitt arrangement **Stølsveka**. Vi satte garn i Stryta i Skreddalen kvelden 6. august og deltakerne var med og tok opp garna dagen etter og tilberedte fisken på bålet.



2. september arrangerte fjellstyret åpent møte med informasjon om resultater fra **rypetakseringen** og forslag til reguleringsiltak for småviltjakta.



8. – 9. oktober skulle valgfagelever ved **ØSUS** ha sin årlige overnattingstur ved Vinsteren. Dessverre ble det såpass dårlig vær at skolen avlyste turen. Vi hadde forberedt en tur til Titrebu med informasjon om statsallmenningen, fiskeutsetting og vassdragsregulering mm. I tillegg skulle elever og ledsagere prøvd seg på rypejakt. Vi håper på bedre vær i 2020.

11.-13. oktober. **Jaktcamp** Lie/Tansberg. Et samarbeid mellom Øystre Slidre jff, Oppland jff og fjellstyret.

FJELLOPPSYN- OG TILSYNSVIRKSOMHETEN

Fjellopsynets arbeidsoppgaver er svært sammensatte og allsidige. I tillegg til å iverksette forvaltnings, og skjøtselstiltak innen statsallmenningen, er det oppsynets oppgave å drive tilrettelegging og vedlikehold av tiltak, informasjon, tilsyn, forebyggende virksomhet og kontroll.

I 2019 var oppsynet 977 timer i felt, og alle ansatte har begrenset politimyndighet.

Oversikt over antall personer som er kontrollert, anmeldt og saker oppgjort på stedet (OPS):

	Kontrollerte personer	Anmeldte/ rapporterte saker	OPS
Småviltjakt	84	0	1
Storviltjakt	12	0	0
Fiske	67	3	4
Motorferdsel	0	0	0
Verneregler	0	0	0
Annet	1	0	1
SUM	164	3	6

OPS (oppgjort på stedet), er mindre brudd på regelverket, der reaksjonen er en advarsel.

TJENESTESALG OG OPPDRAG

Fjellstyret har påtatt seg oppdrag og driver tjenestesalg etter avtale med flere parter:

- Sekretariat og faglig ansvar i Ø. Slidre driftsplanområde for elg og hjort.
- Statens naturoppsyn (SNO) i sammenheng med sporing av jerv, og oppsyn/tiltak/skjøtsel i følgende verneområder; Langsua nasjonalpark, Haldorbu landskapsvernområde, Kjølåane naturreservat og Sanddalstjedd naturreservat.
- Etter avtale påtar fjellstyret seg praktisk gjennomføring med utvisning av ved i statsallmenningen på vegne av Statskog. Normalt er dette et ansvar som påligger et allmenningsstyre, men dette finnes ikke i Øystre Slidre, dermed har grunneier ansvar for skogen.
- Glommen og Laagens brukseierforening. Gjennomføring av stamfiske, levering av rogn og organisering av pålagt fiskeutsetting i Vinstre.
- Etter avtale med Langsua Nasjonalparkstyre har fjellstyret hatt ettersyn med toalettanlegget på Storeskag.
- Sekretærfunksjon for Fjellstyrene i Oppland
- Regnskap for Fisking i Valdres
- Vi bisto med innhenting av vannprøver for kommunen (i forbindelse med ferieavvikling)



1. oktober 2019 hadde vi en lang dag med klipping og brenning av brisk ved Bøllhaug i Haldorbu landskapsvernområde.

Jobben gjorde vi på oppdrag fra Langsua nasjonalparkstyre.

Revisjon av statsallmenningslovverket

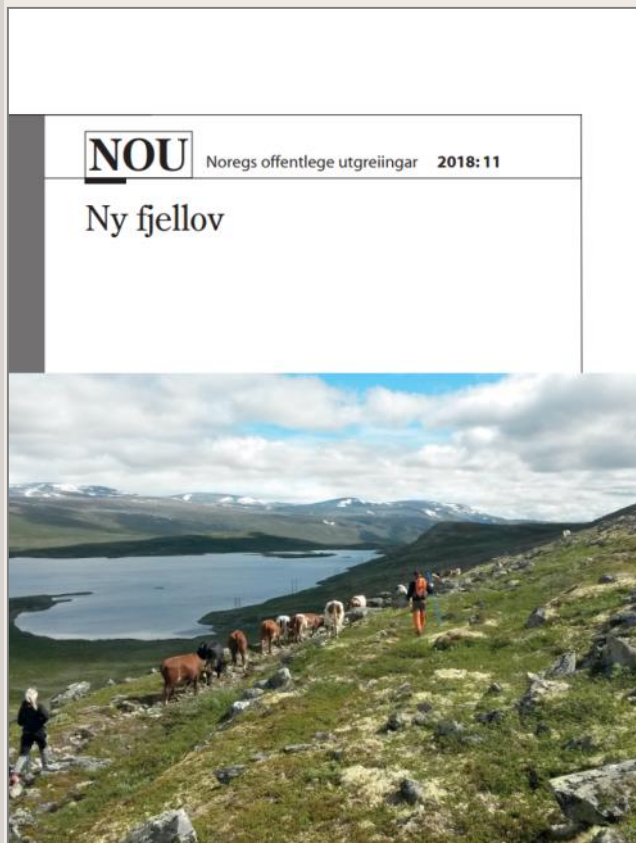
Regjeringen oppnevnte et lovutvalg i 2016. Utvalget har 12 medlemmer som ledes av høyesterettsdommer Karl Arne Utgård. Daglig leder i Norges fjellstyresamband Jan Borgnes representerer fjellstyrene i utvalget.

Utvalgets mandat var i første rekke å ta sikte på forenklinger i lovverk og administrasjon av statsallmenningene, og vurdere om det er hensiktsmessig å utarbeide en samlet lov, dvs å samle fjelloven (av 1975) og statsallmenningsloven (av 1992) i en felles lov. Hovedfokus skulle likevel være på full gjennomgang av fjelloven. De sentrale rettsprinsipper i allmenningsretten skal videreføres (fjelloven § 2).

Utvalget la fram NOU om ny fjellov 22. juni 2018. Fjellstyret fikk den på høring fra Norges Fjellstyresamband med frist 20.februar 2019.

Besøk fra LMD

6. september 2019 var Landbruks- og matdepartementet på besøk bl.a. hos oss for å få ett innblikk i hverdagen til fjellstyrene samt mangfoldet av arbeidsoppgaver. Dette for å få ett bedre grunnlag når de skal jobbe videre med NOU- ny fjellov.



REINBEITE

Allmenningen brukes som høst-, vinter- og vårbeite av Vågå tamreinlag A/L nord for Vinstre, og Fram Reinlag sør for Vinstre. Til sammen beiter ca 4-5000 vinterrein i disse områdene.

- ⇒ Beiteavtale med Fram Reinlag gjelder for perioden 2010-2020.
- ⇒ Beiteavtalen med Vågå Tamrein AS gjelder for perioden 2014-2024.



STØL, BEITE OG TILLEGGSJORD

Utvising av arealer

" Forskrift til Fjellogen om støl og tilleggsjord m.m. i statsallmenning" (stølsforskriften), regulerer bl.a. utvisning av arealer til jordbruksdrift i statsallmenningen. Det er særlig to bestemmelser som er aktuelle i den sammenheng:

§ 5 om utvising og inngjerding av beite og natthavning

§ 20 om utvising av tilleggsjord til dyrking eller kulturbeite.

Fjellstyret avgjør søknader etter at Statskog og kommunen har hatt saken til uttale. Statskog skal gi tillatelse til inngjerding.

Fjellstyret har behandlet følgende sak vedr. tilleggsjord og beite:

- **Tidligere stølsjorde til "Eker" 53/1/619.** Dette stølsjorget på ca 4,5 daa ble det ikke tatt stilling hva som skulle skje med etter Ekerstølen ble lagt i det fri i 1981. Det har vært brukt av begge stølsnaboene Beito Søndre 3/1 og Ekerbakke 8/2. Under befaring ble disse stølseierne enige om en deling 50/50 og fjellstyret støttet dette forslaget.

Bygging på støler

"Stølsforskriften regulerer hva som kan bygges på en støl. Det er et klart skille mellom støler som defineres å være i bruk, og støler som ikke er i bruk i sammenheng med drifta på garden:

§ 10 regulerer bygging på støler i bruk. Fjellstyret avgjør søknadene, og skal ta stilling til bebyggelsens omfang, standard m.m. Behovet skal vurderes ut i fra drifta på garden/stølen. Statskog og regionale kulturmyndigheter skal ha alle saker til uttale. Alle byggesaker skal behandles av kommunen (plb), i etterkant av behandling etter Fjellogen.

§ 11 regulerer bygging på støler som ikke er i bruk. På disse er det bare tillatt med ordinært vedlikehold.

§ 15 regulerer bygging på støler som er lagt i det fri. Statskog avgjør byggesaker i samråd med fjellstyre

Fjellstyret har behandlet følgende saker vedr. bygging på støler:

- **Støl 53/1/611 til Ekerbakke 8/2 ved Sanddalen.** Søknad fra Leif Ekerbakke om å rive eksisterende løe og sette opp ny og litt større løe. Søknaden ble sett på under en befaring sammen med Statskog. Fjellstyret godkjenner riving av gammel løe samt oppføring av ny løe/uthus på inntil 17,1 m² og at denne kan evt. flyttes 1,5-2 m oppover for å få bedre grunnforhold.
- **Støl 53/1/433 til Solbu 43/32 på Flagstad.** Inga Olsen søker om VA-anlegg på stølsvollen. Statskog har gitt sin aksept til tiltaket. Fjellstyret godkjenner at søker får lage avløps- og infiltrasjonsanlegg som omsøkt. Saken blir videresendt til ØS kommune til behandling etter plan- og bygningsloven.
- **Støl 53/1/535 til Hagen 27/2 ved Bergastølen.** Søknad fra Jostein Wårum om å rive eksisterende sel og sette opp nytt. Saken ble lagt fram for Statskog og Oppland Fylkeskommune for uttale. Sistnevnte ønsker en tilstandsvurdering av selet før de gir en uttale i saken. Fjellstyret ba derfor stølseier kontakte bygningsvernrådgiver ved Valdresmusea Odd Arne Rudi for en vurdering av byggets tilstand. Fjellstyret tar en vurdering av saken når tilstandsrapporten og uttalen fra Oppland Fylkeskommune foreligger.
- **Støl 53/1/376 til Hovimarken 45/24 ved Tansberg.** Knut Melby søker om å rive eksisterende uthus og erstatte dette med et større uthus med kvilerom. Søknaden ble sendt Statskog og Oppland Fylkeskommune til uttale. Fjellstyret vurderte at dagens drift ikke krever en økning i overnattingskapasiteten på stølen og går derfor ikke inn for at det kan settes opp et større uthus med kvilerom. Fjellstyret er imidlertid positive til en eventuell ny søknad om et mindre uthus uten kvilerom.

Retten til allmenningsbruk, § 2 i fjellov

Allmenningsretten i statsallmenningen er knytta til jordbrukseiendom i bygda. Retten kan bare utnyttes i sammenheng med jordbruksdrift på gården og så lenge eiendommen drives som jordbruk. Om gårdsdrifta legges ned og jorda tas i bruk til formål utenom jordbruk, eller om gården ved for eksempel jorddeling mister så mye av jorda at den ikke lenger kan regnes som en jordbruksmessig enhet, vil gården miste sin allmenningsrett. Retten til å ha støl er en del av allmenningsretten. Fjellstyret har ansvar for å vurdere disse forhold jf § 2 i fjelloven.

Fjellstyret har ikke vurdert noen støler etter § 2 i fjelloven i 2019.

Støler og tilleggsjord ”i bruk” og ”ikke i bruk”

Fjellogen § 22 har klare regler for når en støl eller tilleggsjord faller i det fri: *”Rett til oppteken setervoll og tilliggjande kulturbeite fell bort: 1. Ved oppgjeving utan atterhald. 2. Når setra i eit samanhengande tidsrom av 20 år ikkje har vore i bruk som seter.”* Stølsforskriftens § 9 har bestemmelser om når en støl skal regnes for å være i bruk.

Tilleggsjord som ikke er knytta til en støl faller i det fri: **1. Ved oppgjeving utan atterhald. 2. Når tilleggsjorda i 5 år samanhengande ikkje har vore i bruk.**

Fjellstyret er pålagt å føre kontroll med støler og tilleggsjord, om de er i bruk/ikke i bruk, eller falt i det fri. Denne gjennomgangen skal skje minst hvert 10. år, og skal dokumenteres. Fjellstyret gjennomførte en fullstendig stølsregistrering i 2000/2001. I 2010 gjorde fjellstyret vedtak om å starte en gjennomgang for å avklare status på de stølene i statsallmenningen som i lang tid har vært ute av bruk i sammenheng med drifta på garden. I 2011 ble mange stølseiere tilskrevet og orientert om hvilke opplysninger fjellstyret har registrert på den enkelte støl. Fjellstyret følger opp saker om frilegging, i tilfeller der det for eksempel søkes om bygging, eller annen aktivitet på stølen som trenger godkjenning. I denne sammenheng må fjellstyret følge forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning.

Etter forskriftsendring i 2014 lyder § 9 i seterforskriften slik: *”Blir setervollen hausta, anten til eige bruk eller for sal, eller gjerda inn og nytta til beite som ein del av den jordbruksmessige drifta på eigedomen som setra ligg til, vil setra vere «i bruk» i høve til § 22 i fjellova.”*

Fjellstyret har i 2019 ikke vurdert noen støler etter § 22 i fjelloven men gjorde ett vedtak i sak 21/2019 om å

ta opp flere saker i området Sørre Trollåsen. Dette for bl.a. å frigjøre beite til aktive stølsbrukere. Som en konsekvens av dette må fjellstyret følge opp saker der det viser seg at støler ikke har vært i bruk på mer enn 20 år. Ved behov vil fjellstyret gjennomføre befaringer og er forøvrig innstilt på å bruke nødvendig tid til å gjennomføre en ryddig saksbehandling i hver enkelt sak.

Grundisponering, § 12 i fjellov

Mange saker i statsallmenningen avgjøres av Statskog SF som grunneier men fjellstyret skal ha mulighet til å komme med uttale.

I Fjellovas §12 står bl.a.: ”Iverksetjing av grundisponeringstiltak – herunder tiltak som gjeld vassdrag – i statsallmenning kan berre skje når det ikkje medfører vesentleg skade for nokon som har bruksrett, og under omsyn til prinsippa for naturvern. Om eit tiltak vil medføre vesentleg skade for bruksrettar vert avgjort ved skjøn.

Grundisponeringstiltak kan berre føretakast av departementet eller med løyve frå departementet, med mindre anna er særskilt fastsett. Før departementet tek avgjerd skal fjellstyret og i tilfelle allmenningsstyret ha hatt høve til å kome med fråsegn i saka.

I 2019 har fjellstyret hatt følgende saker til uttale ut ifra §12:

- **Sak 9/2019 Naust 53/1/656 ved Veslefjorden.** Oddvar Presthegge har søkt om å sette opp en utedo ved naustet sitt ved Veslefjorden. Fjellstyret tilrår at han får tillatelse til å bygge en utedo på maksimalt 3m²
- **Sak 8/2019: Uttale om ny DNT hytte i Haldorbu.** DNT Oslo og omegn søker om å få sette opp en ny hytte på 71,8 m² i tillegg til allerede eksisterende bygg i Haldorbu. Fjellstyret mente det ville være en bedre løsning hvis DNT benyttet mer av den eksisterende bygningsmassen i Haldorbu. Da ville bygningsmiljøet bevares, eksisterende bebyggelse vedlikeholdes og beitelaget vil kunne få noen ekstra leieinntekter. På bakgrunn av dette ville ikke fjellstyret gå inn for bygging av ny turisthytte i dette sårbare inngjerda beiteområdet.
- **Sak 12/2019: Uttale om bygging av ny hytte på Storeskag.** DNT Oslo og Omegn søker om å bygge en ny sikringshytte med toalett på Storeskag. Fjellstyret er positive til bygging av ny sikringshytte men ønsker at bygget skal harmonere med resten av stølsbebyggelsen. Dersom parkering av biler eller annet blir en utfordring må de sette inn tiltak for å begrense ulempen for de bruksberettigede.
- **Sak 18/2019: Anlegg av trillesti til Rjupetjednet.** Fjellstyret var positive til gjennomføring av tiltaket så fremt alt ses på som en helhet og alle planene er på plass før arbeidet begynner. Fjellstyret får mulighet til å gi uttale for å vurdere om tiltaket er til vesentlig skade for bruksretten. Bruksretten i dette tilfellet = beite og jakt. Fjellstyret uttalte også at stien så langt det er mulig bør følge den gamle anleggsveien, at det ved behov legges stein eller annen form for sperring slik at det ikke blir mulig å kjøre inn med bil/campingvogn, at det lages ei brygge/fiskeplass tilrettelagt for funksjonshemmede, at det må være en plan for vedlikehold av sti, skilting, brygge, båt, parkering etc., at det tilrettelegges for HC parkering på vestsiden av veggen og at Fylkesmannen informeres om planene slik at eventuelle fremtidige konflikter blir unngått. I tillegg ble naboforhold og kommunegrensen kommentert.

Organisert beitebruk

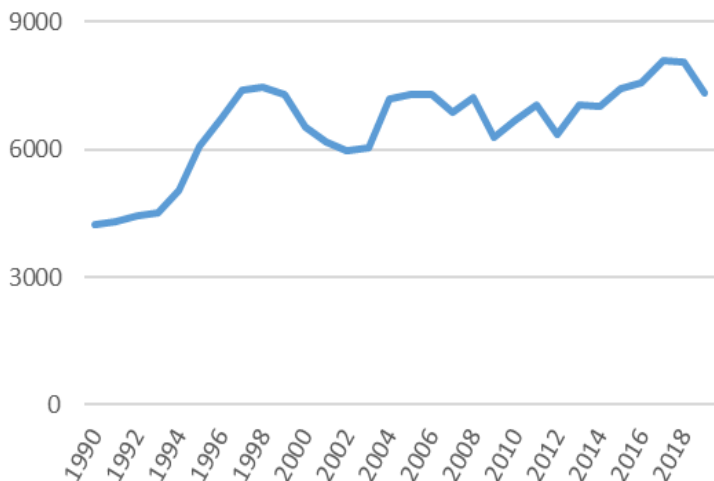
Beitelaga oppsummerer sommeren 2019 som stille, rolig og grei, men fortsatt for store tap. Spesielt i enkelte besetninger har lam hatt dårlig status/helse ved beiteslipp. Det gjelder ofte samme besetninger fra år til år. Vekter etter endt beitesesong gode og omtrent som i fjor i høgjellet, men bedre vekter i 2019 enn i 2018 i skogsområdene.

Beitelag	Sleppt storfe/ungdyr	Sleppt sau/lam	Tapt sau/lam på beite i % (antall)
Skaget-Bitihorn	458	3.393	2,8 % (95)
Haldorbu fellesdrift	56	1.241	2,5 % (31)
Mellane	222	2.692	2,1 % (57)
SUM	736	7.326	2,5 % (183)



Trivelig med hester på beite, her fra Etnestølen høsten 2019.

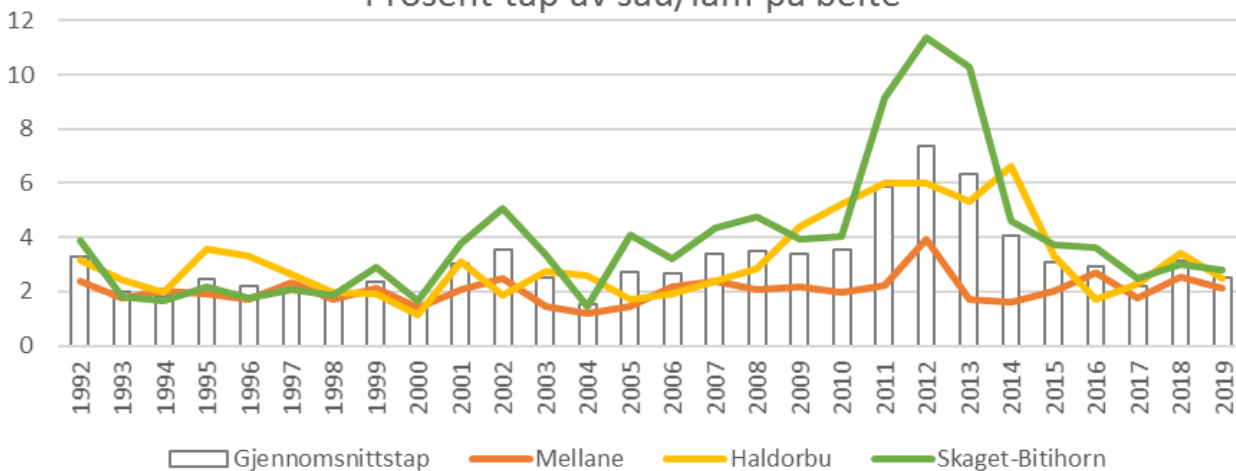
Sau sleppt på utmarksbeite



Ungdyr/storfe sleppt på utmarksbeite



Prosent tap av sau/lam på beite



Alle tall er hentet fra "organisert beitebruk" og gjelder hele Øystre Slidre kommune.

INFORMASJON

Mye av fjellstyrets informasjonsarbeid skjer fra fjellstyrekontoret og gjennom kontakt mellom fjelloppsynet og brukere av allmenningen. I tillegg informerer fjellstyret gjennom:

- Oppslag på informasjonstavler ved alle innfartsveger til allmenningen.
- Turkartet og brosjyrer om småviltjakt og fritidsfiske.
- Årsmeldingen som sendes en rekke instanser både i og utenfor kommunen. I tillegg legges den ut på Tingvang, Sebu Bil og Bensin, Coop Rogne og Heggenes og på turistinformasjonen på Beitostølen.
- Fjellstyret har laget en infobrosjyre om mulighetene allmenningen har for å drive jakt- fiske og friluftsliv. Denne var spesielt rettet mot ungdom i Øystre Slidre.
- Fjellstyret har egne nettsider: www.oystre-slidre-fjellstyre.no Her blir det lagt ut aktuelle saker/info fortløpende. I tillegg blir alle fjellstyresaker og referatsaker lagt ut for innsyn. Dette er en svært viktig informasjonskilde for fjellstyret.
- Fjellstyrets fiskeguide ble lansert i 2018, og oppdateres litt hvert år. Den finnes kun i elektronisk utgave, og du kan finne den på hjemmesidene våre.
- Øystre Slidre fjellstyre deler stort og smått på sin egen Facebook side. Der kan vi nå ut til mange på en ny måte.
- Fjellstyret er også å finne på internettportalen www.inatur.no. Dette er et fellesprosjekt mellom Norges Fjellstyresamband, Norges Skogeierforbund, Statskog og Norges Jeger- og fiskerforbund. Utleie av Buatjednbua, Titrebue, båten ved Tansbergfjorden, deler av fiskekortsalget, samt jaktkortsalget, foregår på Inatur.

FJELLSTYRETS BYGNINGER

Fjellstyret har 5 buer som er åpne for allmenningen og godt egnet til å brukes hele året. De er små og har enkel standard. Det kjøres inn ved, forbruksutstyr og det er propan til matlaging. Det skiftes sengetøy en gang i året. Det utføres årlig vedlikehold på buene etter behov. Det er frivillig betaling på de åpne buene, og fjellstyret har gjort dette lettere nå fordi vi har fått VIPPS.

Fjellstyret har også 2 hytter som brukes av fjellstyrets ansatte under arbeid (Telegrafbue ved Heimdalsmunnan og Sanddalsbue ved Vinstre).

I 2017 startet vi med utleie av Buatjednbue via www.inatur.no. Dette har blitt ei veldig trivelig og praktisk bu med sengeplass til 6 personer, og i 2019 installerte vi solcelleannlegg. Vi hadde 83 utleiedøgn i 2019, det er 9 flere døgn enn i 2018, og skal vi tro hytteboka er alle fornøyde.

Våren 2019 åpnet vi også det innerste rommet i Titrebue for utleie, og rommet ble leid ut 7 døgn i 2019. Den åpne delen av bua er fortsatt åpen som før.

FRILUFTSLIV – TILRETTELEGGING

Fjellstyret har i en årrekke, gjennom forskjellige tiltak lagt til rette for folk flest. Vi har bl.a.;

- 5 åpne buer og 2 gapahuker. I 2019 fikk begge gapahukene våre grunder slik at vi slipper at beitedyr griser dem til. Gapahuken ved Perstjednet fikk nødvendig vedlikehold og ble jekket opp i 2019.
- 3 båter til fri bruk. Ved Rjupetjednet, Stortjednet (Skreddalen) og Stortjednet (Skaget)
- I 2019 fikk vi vår første utleiebåt, den ligger ved Tansbergfjorden og ble leid ut 26 døgn i 2019.
- Tilrettelagt fiskeplass ved Skåltjednet
- 3 steder der det er lagt til rette for bading
- Rasteplasser langs vegnettet
- Plassering av vadestaver ved noen naturlige vadeplasser.
- Rydding og klopplegging av eksisterende stier.



Titrebue



Båt ved Tansbergfjorden



Gapahuken ved Perstjednet

VERNEOMRÅDER I STATSALLMENNINGEN

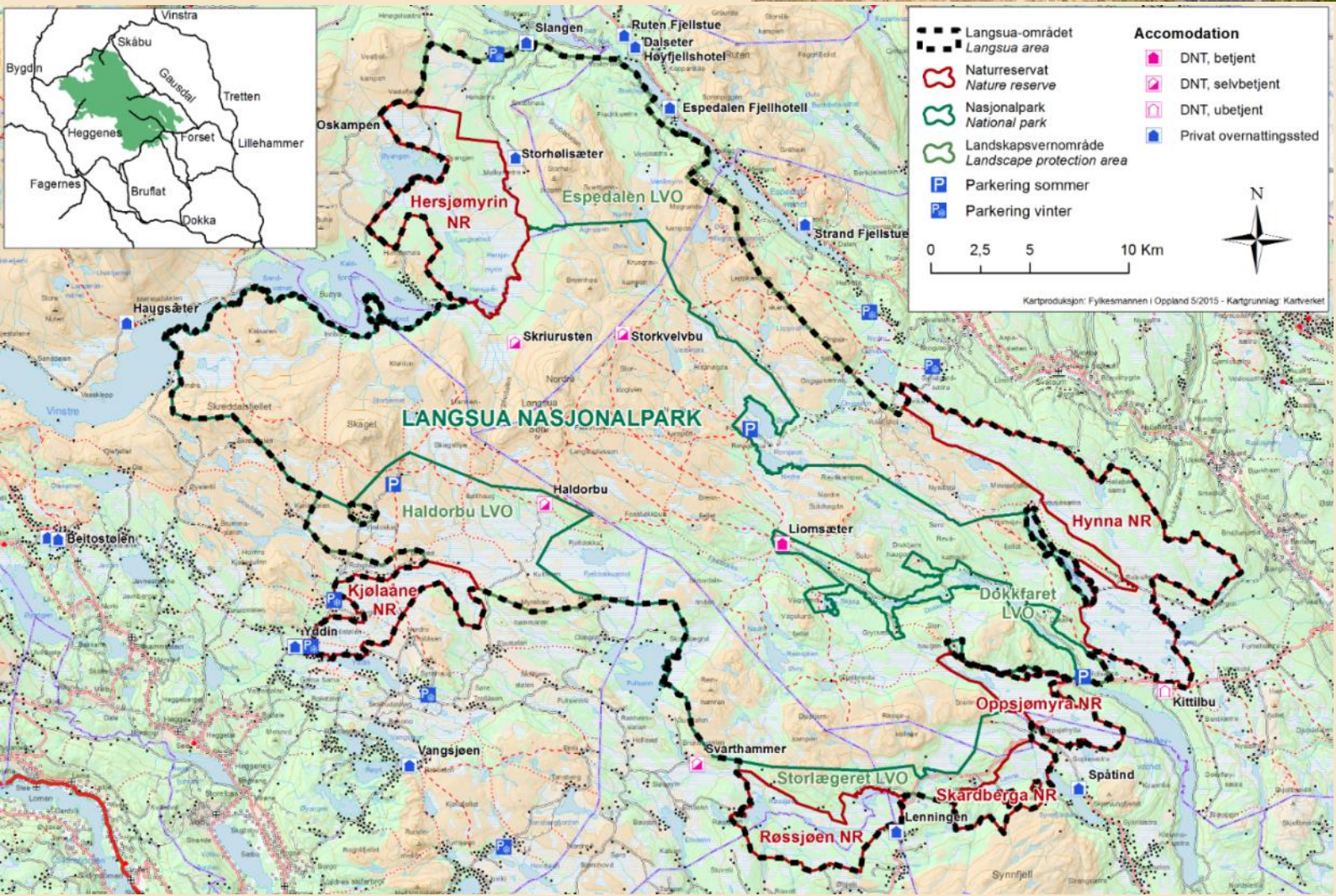
Regjeringen opprettet Langsua nasjonalpark med omkringliggende verneområder i mars 2011.

Totalt er det vernet 1000 km². Av dette ligger 200 km² i Øystre Slidre statsallmenning.

For alle verneområder opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven skal det utarbeides forvaltningsplan.

Forvaltningsplanen var ute til høring høsten 2019, og Øystre Slidre fjellstyre behandlet sin høringsuttale i møte 10/10-2019 i fjellstyresak 24/2019.

Forvaltningsplaner for verneområder skal være et praktisk hjelpemiddel til å opprettholde og fremme verneformålet, samt sørge for at en unngår tilfeldige enkeltavgjørelser som kan være uheldige for verneverdiene. Forvaltningsplaner skal samtidig sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, tilrettelegging mv.

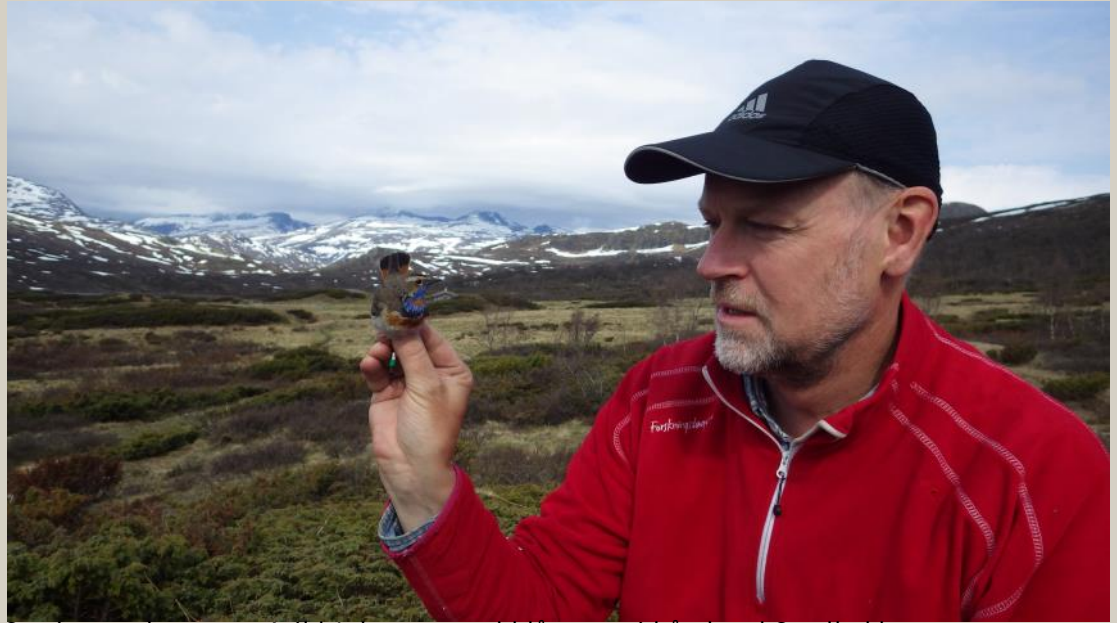


FORSKNING PÅ ØVRE HEIMDALEN FELTSTASJON

I østenden av Øvre Heimdalsvatn, nord for Valdresflya, ligger Øvre Heimdalen feltstasjon, en forskningsstasjon som drives av Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo.

Her forskes det hovedsakelig på fugler og ferskvannsbiologi, samt at stasjonen brukes til ekskursionsjoner og feltkurs for skoleklasser og universitetsstudenter.

I juni 2019 lånte forskerne bua vår ved Heimdalsmunnen (Telegrafbua) for å fotografere og videofilme blåstruper på oppdrag fra Naturhistorisk museum. Bildene og filmene skal brukes i en utstilling som det etter hvert skal være mulig å se på museet.



Stasjonens bestyrer, Arild Johnsen, med blåstrupe i hånd ved Sandbakken.

Foto: Lars Erik Johannessen



Blåstrupehannen er blant Norges mest imponerende sangfugler.

Foto: Bjørn Aksel Bjerke

Lange tidsserier på fiske-skjell, vannkvalitet, insektforekomst og blodprøver fra fugl gjør Øvre Heimdalen til en uvurderlig lokalitet for forskning og forvaltning, ikke bare i Norge, men også internasjonalt.



Blåstrupehann i solnedgang, med Osbui og naustet i bakgrunnen.

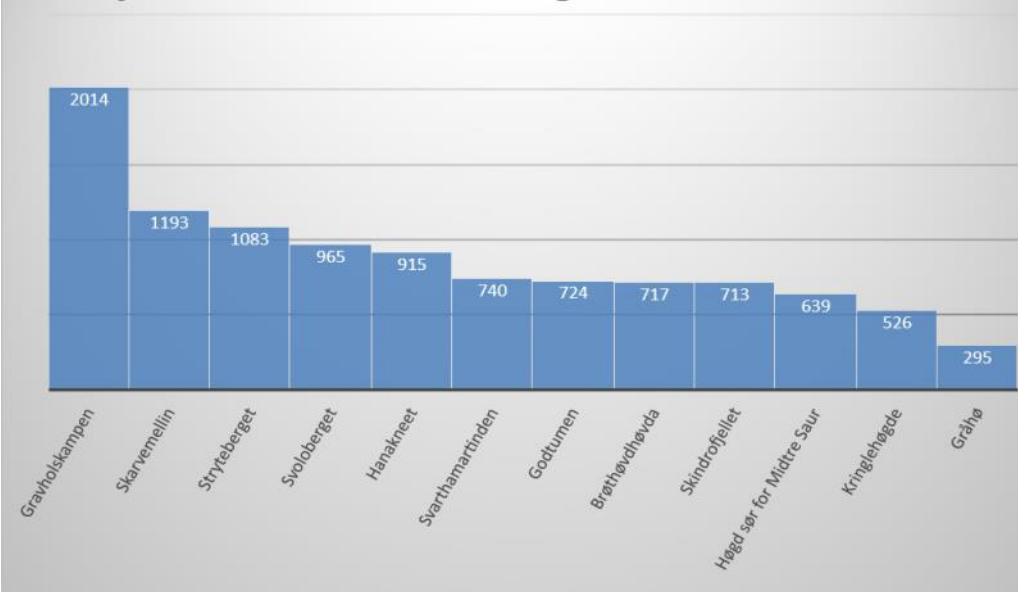
Foto: Lars Erik Johannessen

Mer informasjon om feltstasjonen og forskningsaktiviteten deres finner dere her: www.nhm.uio.no/forskning/om/infrastruktur/ovre-heimdalen/

Fjellstafetten

Fjellstafetten er et samarbeid mellom ØS Fjellstyre og ØS Kommune som startet i 2002. Hovedmålet var å få folk ut på tur og bli kjent i fjellet. Målet for hver tur er en topp eller et høgdedrag. Her blir det satt opp ei kasse med bok til å skrive navn og adresse i.

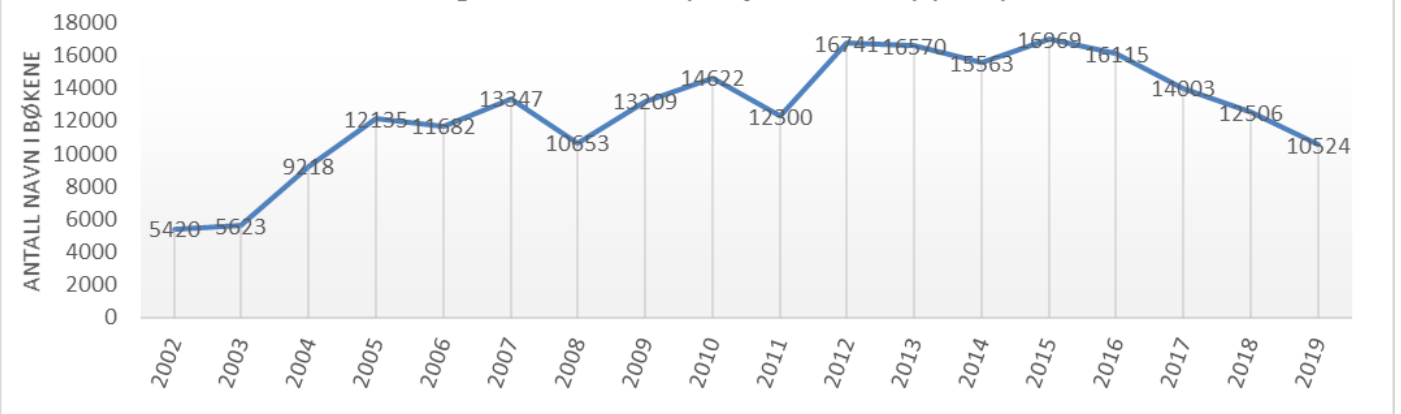
Fjellstafetten 2019. Antall registrerte navn i bøkene.



Kassene stod oppe i perioden 24. juni til 6. oktober 2019.



Antall registrerte navn på fjellstafettopper pr år



Det blir trukket en vinner pr 500 besøkende for hver topp. Disse vinnerne ble premiert med «Turkart over Øystre Slidre». I år, som tidligere år, var det premiering av alle som leverte et registreringskort der det er loggført besøk på minst 10 topper på en sesong. 411 personer gjorde dette i 2019, disse fikk "Fjellstafett-kopp" med lokalt fjellmotiv.

I tillegg blir det delt ut egne t-skjorter til de som har gått 10 turer i hhv. 5 år, 10 år og 15 år.

Siden 2018 har det vært premiering av 5 og 10 topper på en dag. 27 personer gikk 5 topper på ein dag. Av disse ble det trukket ut som en som fikk en fruktkurv. Alle de 11 som gikk 10 topper på en dag fikk «ti-på-ein-dag» sports t-skjorte.

Skolene og barnehagene i Øystre Slidre har en egen konkurranse om hvilke skole/barnehage som har elever som går mest fjellstafetturer. Lidar Skule og Rogne barnehage var vinnere i 2019. Opplegget er en årlig suksess med svært god respons.





Foto: Knut Jørstad

FISKE

Totalt ble det solgt 1.694 fiskekort i 2019, inkludert 55 gratis fiskekort til ungdom som er 20 år eller yngre. Kortsalget fordeler seg slik:

GARN, OTER OG LINE			
Enkeltkort			
1 dg	2 dg	uke	Ses
20	3	5	114
Familiekort			
1 dg	2 dg	uke	Ses
2	0	0	27
SUM: 171 kort			
FISKE MED STANG			
Enkeltkort			
1 dg	2 dg	Uke	Ses
748	56	129	143
Familiekort			
1 dg	2 dg	uke	Ses
122	13	30	44
SUM: 1285 kort			
FISKE MED STANG OG OTER			
Enkeltkort			
1 dg	2 dg	Uke	Ses
21	0	0	10
Familiekort			
1 dg	2 dg	uke	Ses
7	0	1	2
SUM: 41 kort			

Det er i tillegg solgt 142 dagskort for oterfiske i Vinstre i 2019.

Tallene for løste fiskekort fra 1968 er inkludert gratis fiskekort til ungdom til og med fylte 20 år.

Fram til 1976 kunne innenbygdsboende løse fiskekort uten å betale. Nedgangen i fiskekortsalg i 1986 og 1987 var en reaksjon etter Tsjernobyl-ulykka i 1986 som førte til radioaktivt nedfall i våre områder.

Fjellstyret har følgende opplegg for salg av fiskekort:

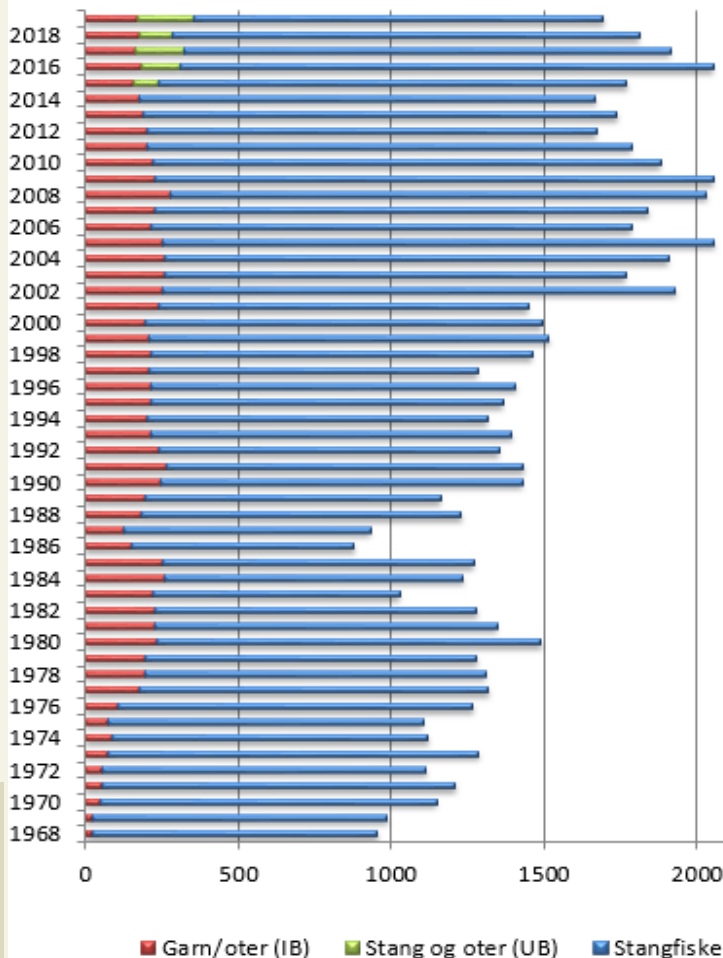
Stangfiskekort selges på 10 forskjellige steder innen kommunen, og 2 steder på Fagernes.

Salg av stangfiskekort ved bruk av mobiltelefon (sms). Dette er en spesielt god løsning for de som ikke har planlagt fisketuren på forhånd.

Salg av stang- og oterfiskekort via www.inatur.no.

Fjellstyret deltar i felleskortet "Fisking i Valdres" med en del av de lettest tilgjengelige fiske-lokalitetene i allmenningen.

Løste fiskekort fra 1968



VINSTRE

Vinstre er det største og viktigste vannet for utøvelse av fiske i Øystre Slidre.

Med sine ca 21.000 daa (areal i statsallmenningen), utgjør Vinstre ca 70 % av det totale vannarealet med fisk i Øystre Slidre statsallmenning.



1637 Auren i Vinstre-magasinet - bestandstilhøve, fangstutbyte og utsettingar gjennom 40 år

NINA Rapport

Trygve Hesthagen & Reidar Gran



Norsk institutt for naturforskning

I desember 2019 kom NINA-rapporten «Auren i Vinstre-magasinet - bestandstilhøve, fangstutbyte og utsettingar gjennom 40 år» av Trygve Hesthagen & Reidar Gran. Den kan du finne i sin helhet på våre hjemmesider.

Siden 1979 er det drevet fangstregistrering i Vinstre. I 2019 kom det inn totalt 38 rapporter. Av disse oppgir 25 å ha fisket med garn, 14 med oter, 16 har dorget og 5 har fisket med line. Dette er minimumstall, da det er vanskelig å fange opp nye fiskere, spesielt tilreisende dorgefiskere.

Kort beskrivelse av utviklingen av fisket i Vinstre:

Garnfiske: Antall garnfiskere er sterkt redusert og har lavere fangstsinnsats enn tidligere. De som fisker er mer effektive og fangst pr garnnatt er ca tre ganger bedre i dag enn tidlig på 1980-tallet.

Gjennomsnittsvekten har økt betydelig i perioden; fra under 400 til over 600 gram. Hovedårsaken til dette er at fisken har raskere vekst i dag enn på for eksempel 1980-tallet.

Stamfiske

Stamfiske gjennomføres av fjellstyrets oppsyn i overgangen september/oktober. Det brukes stormaskede garn, og fisken klippes ut av garnna.

For å spre fangsten over et større område veksles det på å fiske nord og sør i Vinstre.

Fisken oppbevares i bur i vannet fram til strykingen skjer. Etter stryking blir all fisk sluppet ut i Vinstre.

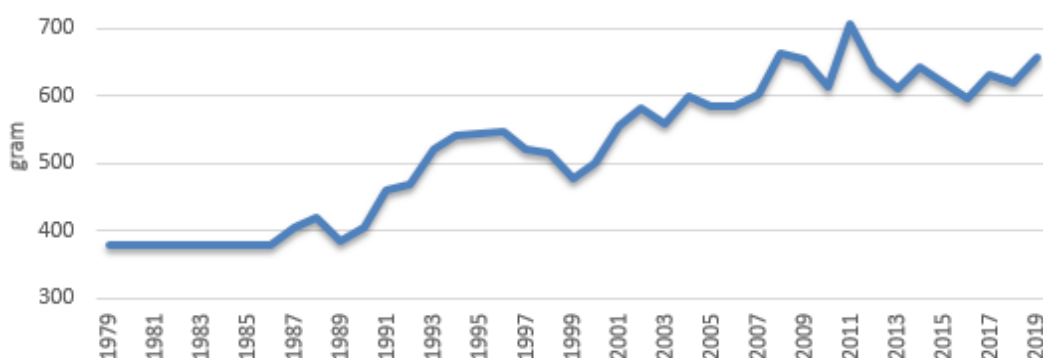
Vågåfisk as gjennomfører stryking av fisken. I 2019 ble det levert 10 liter rogn til Vågåfisk og 4 liter til FOSA sitt innleide anlegg i Fossåa.

Fangstregistrering i Vinstre

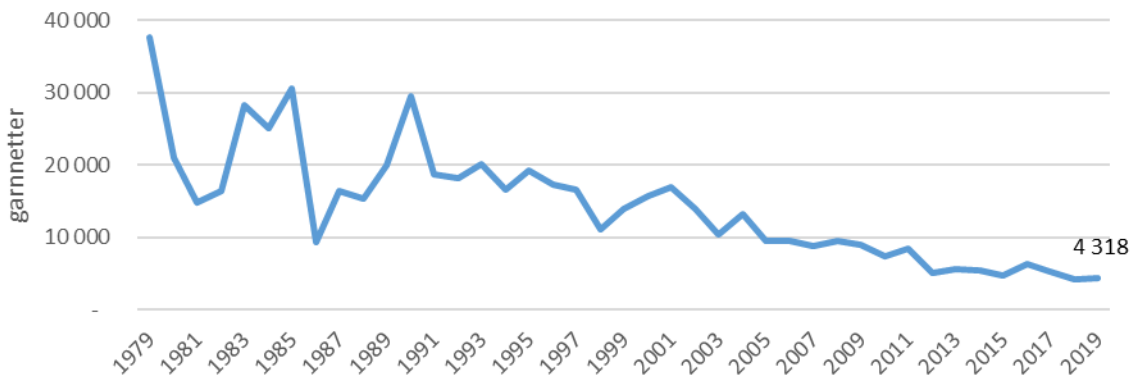
Settefisk i Vinstre

Med bakgrunn i regulering av Vinstre er Glommen og Laagens brukseierforening pålagt å sette ut fisk i Vinstre. Pålegget har variert opp gjennom årene både med hensyn til fiskestørrelse og antall. Etter en periode med utprøving er det nye pålegget 10.000 to-årig settefisk pr. år. Størrelse på fisken er 20-24 cm ved utsetting i juni.

Gjennomsnittvekt for garnfanget fisk



Antall garnnetter. Rapportert



Sett i forhold til tidligere år har fiskeinnsatsen med garn vært stabilt lav de siste årene.

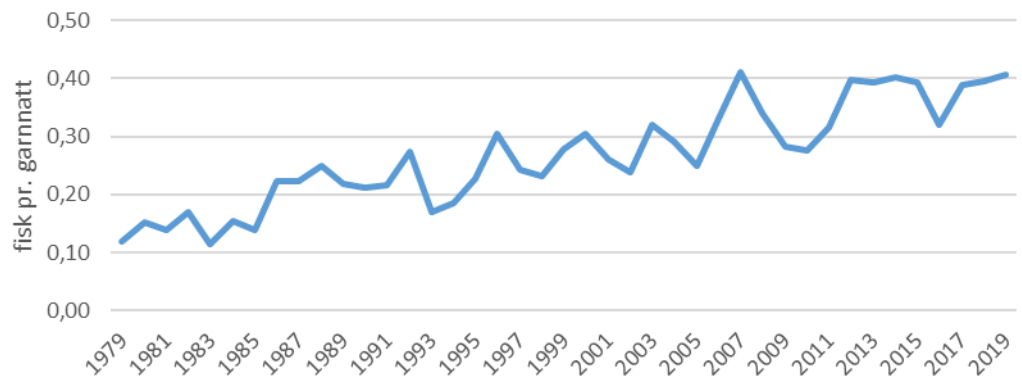
Viser effektiviteten under garnfiske.

Antall garnfiskere er sterkt redusert, både i antall og i antall garn pr fisker.

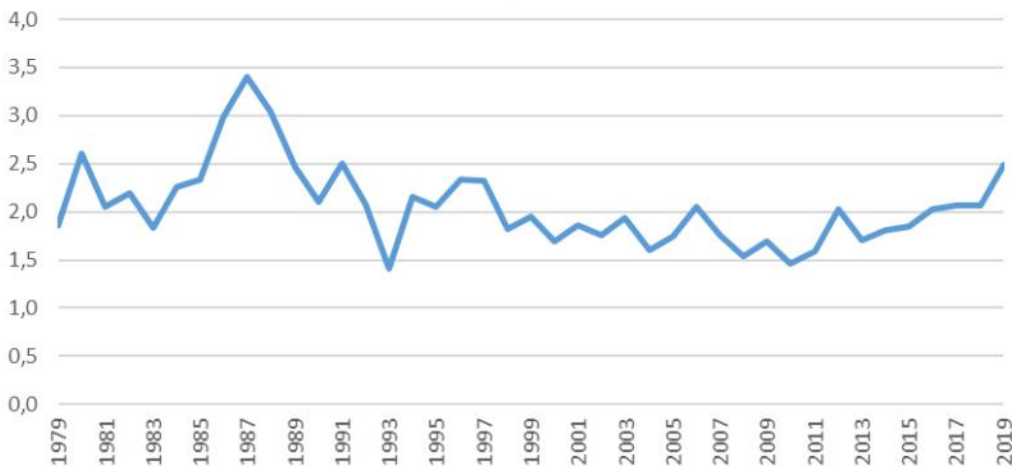
Men de som fisker er mer effektive og fangsten pr garnnatt er ca tre ganger bedre i dag enn tidlig på 1980-tallet.

En garnnatt = 1garn i en natt.

Antall fisk pr garn-natt. Rapportert



Antall fisk pr time oter

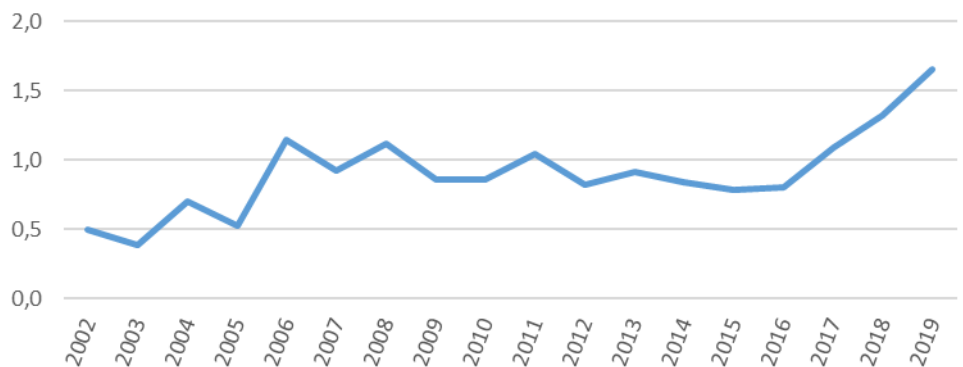


Viser effektivitet for fiske med oter.

Dorgefiske. Antall fisk pr time

Fiske med sluk, markdrag og lignende fra båt er en forholdsvis "ny" fiskemetode i Vinstre.

Etter hvert er dette blitt et omfattende fiske som utøves av mange, men det er krevende å få inn rapportering fra mange av disse. Diagrammet er i 2019 basert på 16 rapporter med til sammen 359 fisketimer.



Settefisk

Som fiskeforsterkningstiltak settes det planmessig ut fisk i ca 40 vann/tjedd i statsallmenningen. Mange av disse med flere års opphold. Settefisken blir levert fra tre forskjellige anlegg:

- ⇒ Fjellstyrenes settefiskanlegg i Torpa (FOSA SA) leverer fisk som settes i nedslagsfeltet til Begna- og Randsfjord vassdragene.
- ⇒ FOSA leier et anlegg i Harpefoss som leverer fisk som settes i nedslagsfeltet til Vinstervassdraget.
- ⇒ Vågåfisk A/S leverer fisk til Vinstre, men også til de vann på Valdresflye som drenerer til Sjoavassdraget.

I følgende vatn er det satt ut fisk i 2019	Ettårig	To-åring	Fleråring (fangbar)
Nerre Fisketj	250		
Øvre Fisketj	150		
Blåtjednet (Reinsryggen)	100		
Fjelltjednet (Skredalen)		100	
Nerre Nevertjednet		75	
Nørre Kjølén		100	
Midtre Saur	300		
Stortjednet (Skag)		200	
Finnefjorden		350	
Svinetjednet	150		
Tansbergfjorden		500	
Ø. Skreppetjednet		100	
Sørre Saur		300	
Øvre Nevertjednet		75	
Pipetjednet			80
Store Ambjørgtjednet			40
Vesle Ambjørgtjednet			20
Kroktjednet			30
SUM:	950	1800	170



Fjellstyrenes settefiskanlegg i Torpa

I 1989 gikk fjellstyret og 8 andre fjellstyret i Oppland, samt et jakt- og fiskeområde i Hedmark, sammen om å kjøpe et klekkeri- og settefiskanlegg i Torpa, FOSA SA.

Formålet med anlegget er å drive produksjon av yngel og settefisk, drive utviklingsarbeid i forbindelse med denne virksomheten og å gjennomføre andre fellestiltak for medlemmene. FOSA selger halvparten av sin produksjon til andre enn andelshaverne.

Krav fra myndighetene om vassdragsvise kultiveringsplaner har ført til at anlegget har mistet leveranser til de andelshaverne som drenerer til Gudbrandsdalslågen (6 stk), Dette har FOSA løst ved å leie et settefiskanlegg i Sør-Fron (Fossåa) som de leverer fisk fra. Den økonomiske situasjonen for anlegget er bra og det er gode framtidsutsikter for videre drift.

Tynningsfiske I tillegg til å sette ut fisk driver vi også med utfisking i enkelte andre vann for å heve kvaliteten på fisken. I 2019 ble det drevet tynningsfiske i Skredalstjednet og i Nerre Flytjednet.



I 2019 hadde vi vinterutsetting av fisk i noen vann. Her er fra Stortjednet (Skag).

REKRUTTERING

For å stimulere ungdom til å drive jakt og fiske har fjellstyret innført forskjellige ordninger som skal gjøre disse friluftslivsaktivitetene rimeligere og mer attraktive.

Følgende ordninger gjelder:

- ⇒ Det er gratis fiskekort for all ungdom til og med det året de fyller 20 år. 55 slike fiskekort ble skrevet ut i 2019.
- ⇒ Fjellstyret dekker kursavgift og materiell til jegerprøven for innenbygdsboende i samme aldersgruppe som ovenfor (maks 2.500kr pr. person). Fjellstyret har nå et samarbeid med ØSUS som gjennomfører jegerprøvekurs som valgfag. Fjellstyret dekker innkjøp av opplæringsmateriell og utgifter til ammunisjon.
- ⇒ Gratis opplæringsjakt på småvilt for 14 og 15 åringer.
- ⇒ Fjellstyrets deltagelse som medarrangør på friluftscamp ved Sanddalen i samarbeid med ØSUS er også et tiltak som kan stimulere ungdom til å drive friluftsliv, jakt eller fiske i fremtiden. Det samme gjelder "Stølsveka" hvor fjellstyret gjennomførte en dag med fiskeaktivitet.
- ⇒ OJFF opplæringsjakt er et samarbeid mellom Øystre Slidre jff, Oppland jff og fjellstyret. Fjellstyret bidrar blant annet med gratis jaktkort til deltagere.
- ⇒ I 2019 delte fjellstyret ut 5 dagskort til førstegangsjegere. Det ble stilt vilkår om at den ferske jegeren måtte ha med seg en erfaren jeger.

TILSKUDD

Er overskuddet i fjellkassa er større enn det som trengs til tiltak innen allmenningen, kan fjellstyret med hjemmel i § 11 i Fjellogen, bevilge tilskudd til formål som tar sikte på å styrke næringsgrunlaget i bygda.

Fjellstyret ønsker å gi tilskudd fra overskudd i fjellkassa. Prioriteringer og størrelse på tilskuddene vil stå i forhold til økonomien og hva som trengs til tiltak innen drift av fjellstyrets ansvarsområder i statsallmenningen. De årene det er budsjettert med tilskudd blir søknadsfristen 10. juni som før.

Økonomien til fjellstyret er relativ forutsigbar. Men, de siste årene har det imidlertid vært knyttet en del usikkerhet til inntektene fra småviltjakta. Svingninger i rypebestanden gjør at fjellstyret må være forberedt på at denne inntekten kan bli redusert eller evt. utebli enkelte år.

I 2019 ble det innvilget følgende tilskudd: Jegerprøve for ungdom 3.000kr.

SMÅVILTJAKT

Det ble solgt til sammen 527 jaktkort i 2019.

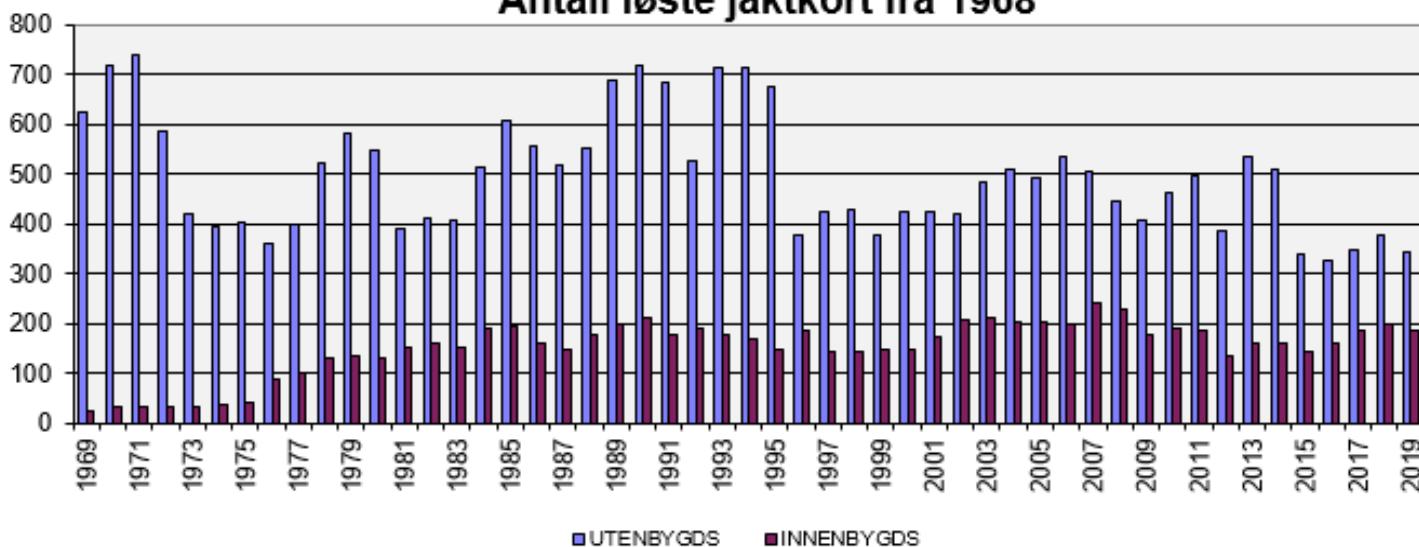
Kortsalget fordeler seg slik:

Innenbygdsboende (IB)			Utenbygdsboende (UB)		
Med hund			Med hund (fugl- og harejakt)		
1,2 el 3dg	uke	sesong	1,2 el 3dg	uke	sesong
50	1	119	5	124	47
Uten hund			Uten hund		
1,2 el 3dg	uke	sesong	1,2 el 3dg	uke	sesong
8	1	6	0	53	113
Sum: 185 kort			Sum: 342 kort		

I tillegg ble det solgt 32 kort til smårovvilt.



Antall løste jaktkort fra 1968

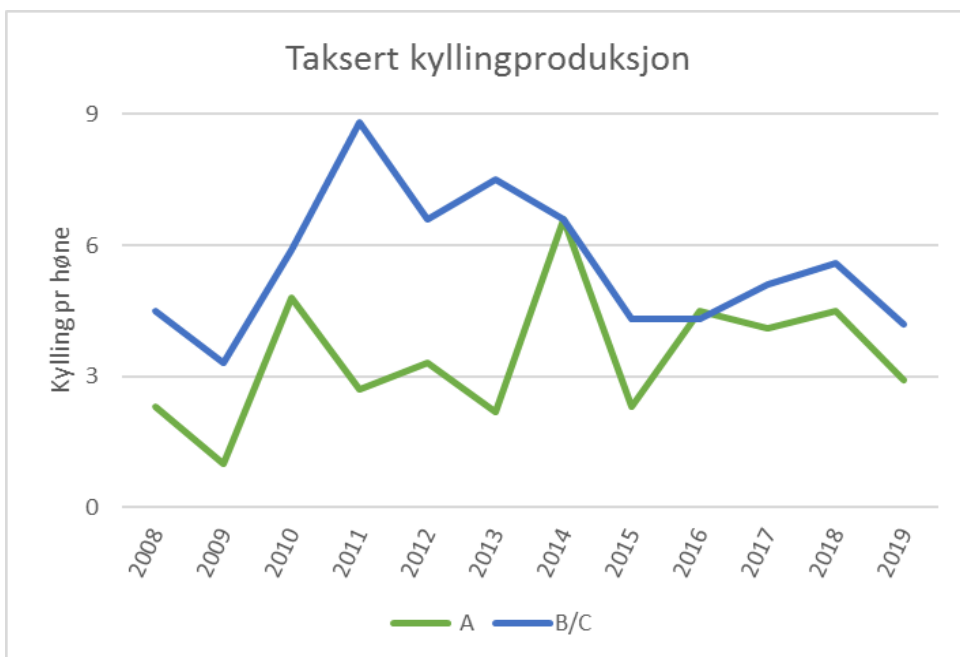


*Innenbygdsboende jegere uten hund, trengte ikke å betale for å jakte før 1976. Disse jegere mangler derfor i statistikken.

Forvaltning

Forskning viser at jaktas betydning for utvikling av bestander av hønsfugl varierer fra liten eller ingen betydning ved lavt jaktuttak, til stor betydning ved stort jaktuttak.

Det er når bestanden er lav at jakta har størst betydning for bestanden. Fjellstyret er bevisst på dette og legger dette til grunn i sin forvaltning.



Lirypetaksering

Etter flere år med svak lirypebestand startet fjellstyret i 1996 med å registrere lirypebestanden før jakt. Det var behov for mer kunnskap, og for å i større grad kunne regulere jaktuttaket.

Metoden for innhenting av data som benyttes i takseringen kalles **Distance sampling**, og går ut på at personer med fuglehund følger faste linjer fordelt som gjennomsnitt av lirypeterrengene i hele allmenningen. Disse er lagt inn på kart og følges med GPS i terrenget. Alle oppflukter og flere andre detaljer blir registrert. Registreringer blir deretter lagt inn i et dataprogram som beregner bestandstetthet og kyllingproduksjon.

Det er denne metoden som brukes i de fleste store forvaltnings-områder i Norge. Alle data blir lagt inn i en database på et nettsted "honsfugl.nina.no", som styres av Norsk institutt for naturforskning. Takseringsmetoden er arbeids-krevende. Sikkerheten i estimert bestand, blir bedre med økende areal som takseres.



Fuglehundgruppa i Øystre Slidre jeger- og fiskerforening er ansvarlig for den praktiske gjennomføringen i felt, etter opplegg av, og i samarbeid med fjellstyrets daglige leder. I 2016 ble det gjennomført kurs for godkjenning av hele

I 2019 var både kyllingproduksjonen og taksert bestand av voksen fugl lavere enn i 2018.

Jaktfelt A ligger i sørre del av allmenningen. Jaktfelt B og C utgjør midtre og nordre del av allmenningen.



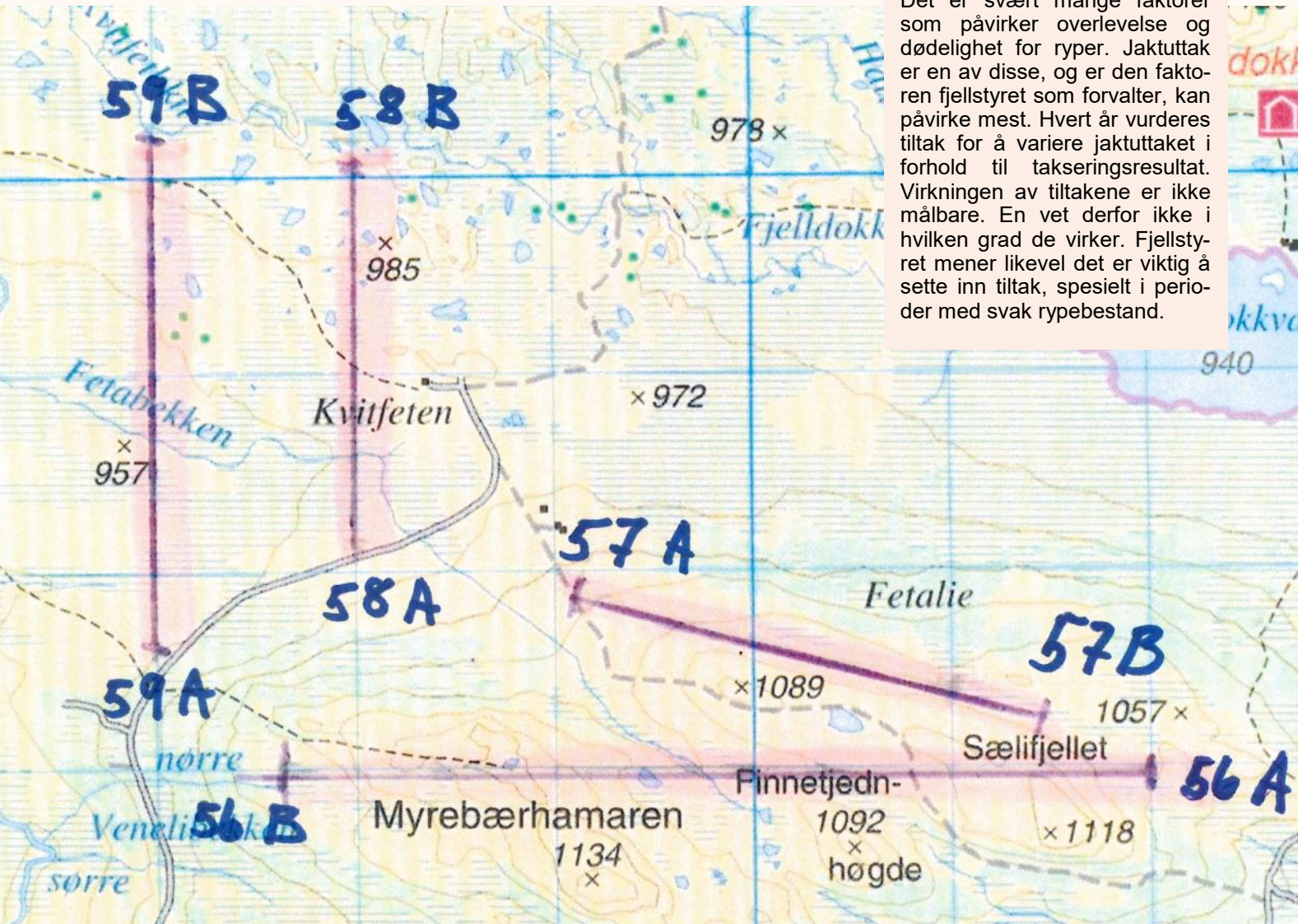
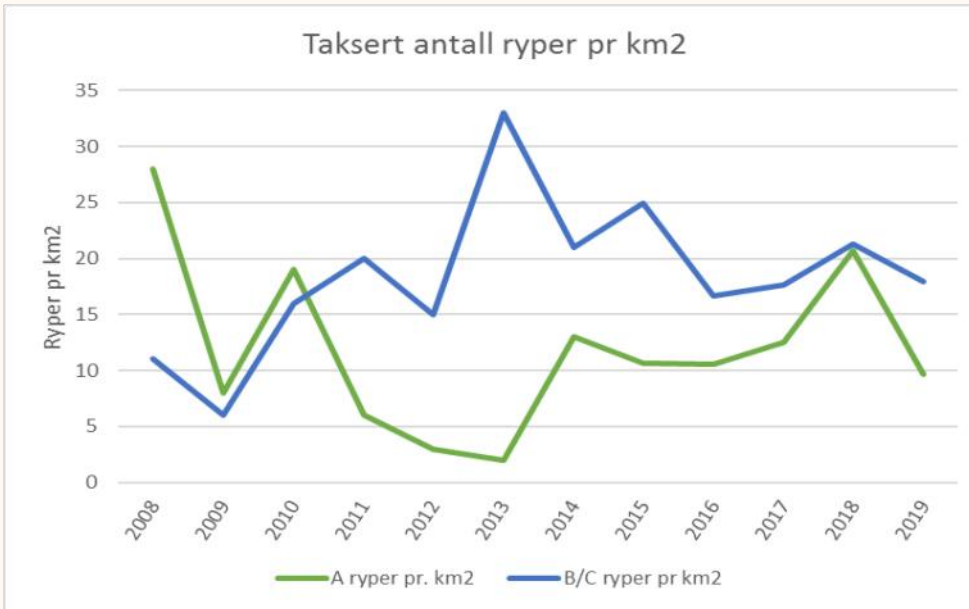
Takseringsresultater og jakt-opplegg

52 linjer på til sammen 134,2 km blir taksert. Det ble i 2019 registrert 96 oppflukter med til sammen 499 liryper. Beregnet tetthet av lirype var 13,9 ryper pr km², med 95 % sikkerhet for at tetthet ligger mellom 9,5 og 20 ryper pr km² (konfidensintervall).

Resultatene gjelder takseringslinjene, med en viss beregnet bredde ut fra disse. Taksert areal utgjør ca 3-4 % av samlet lirypeareal i allmenningen. For å kunne bruke resultatene fra så liten del av det totale lirypearealet må linjene være lagt slik at de er representative for hele området.

Takseringsresultatene i 2019 var på et nivå som forsvarer gjennomføring av jakt. Kvoter ble satt til 2 ryper per jeger/dag, og fredning av rype i jaktfelt A etter 1/11. Det ble ikke satt sesong- eller periodekvoter. Lirype og fjellrype er innlemmet i felles dagskvote som før. Det ble ikke åpnet for snarefangst.

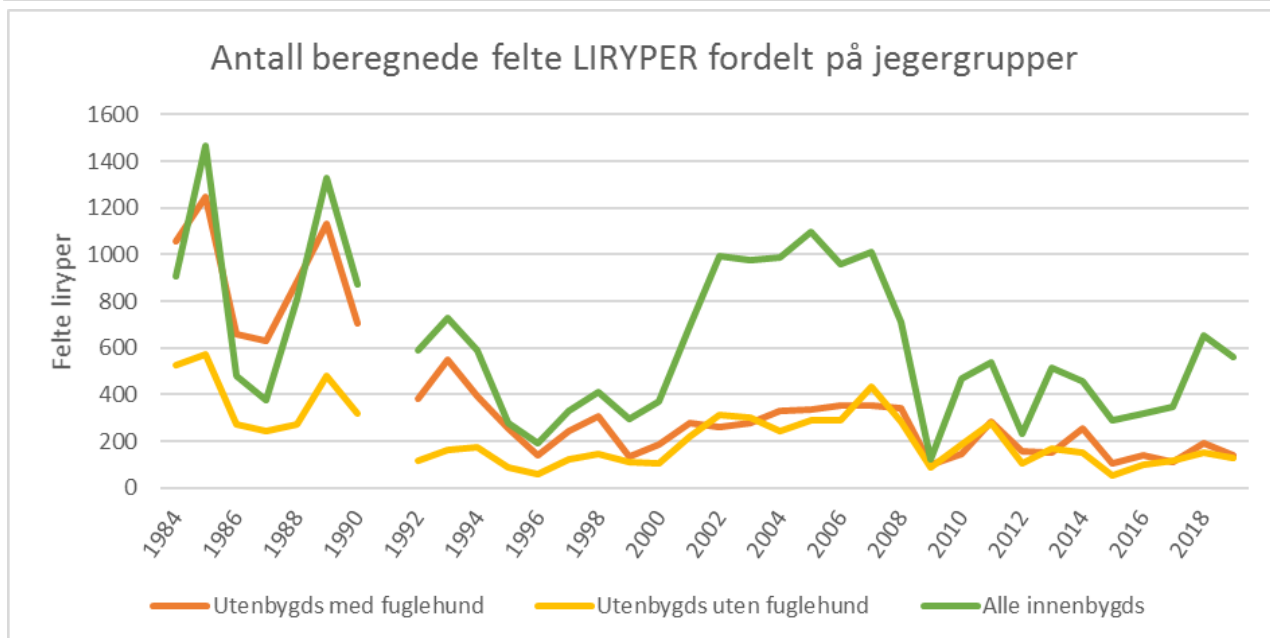
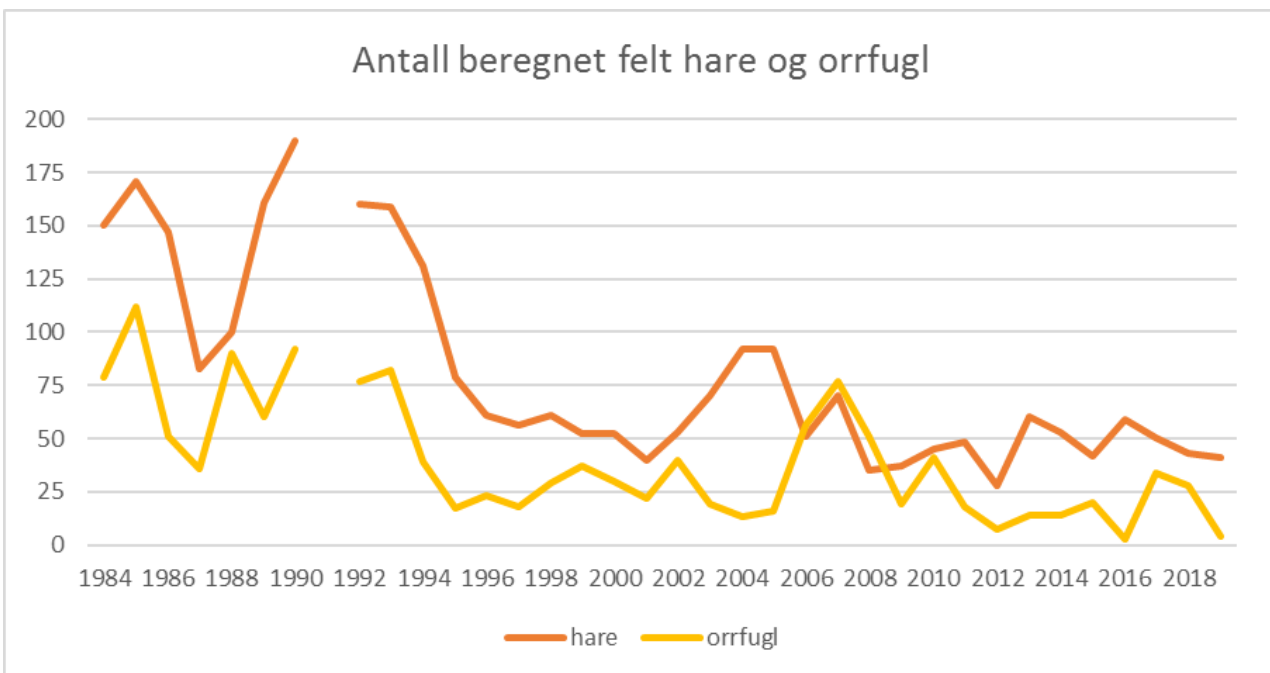
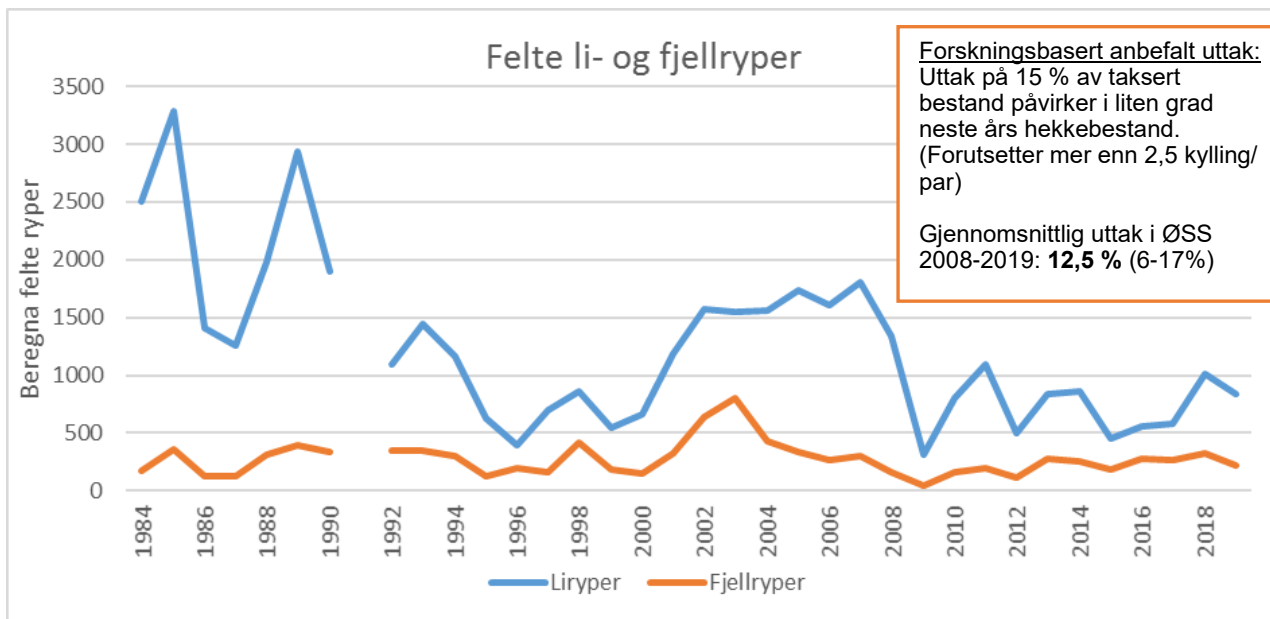
Det er svært mange faktorer som påvirker overlevelse og dødelighet for ryper. Jaktuttak er en av disse, og er den faktoren fjellstyret som forvalter, kan påvirke mest. Hvert år vurderes tiltak for å variere jaktuttaket i forhold til takseringsresultat. Virkningen av tiltakene er ikke målbare. En vet derfor ikke i hvilken grad de virker. Fjellstyret mener likevel det er viktig å sette inn tiltak, spesielt i perioder med svak rypebestand.



Jaktresultater

Det kom inn 414 jaktrapporter (82 % av alle småviltjegere).

Med bakgrunn i rapportene er det beregnet totalt antall felte småvilt i allmenningen i 2019: 833 liryper, 215 fjellryper, 4 orrfugl og 41 harer.

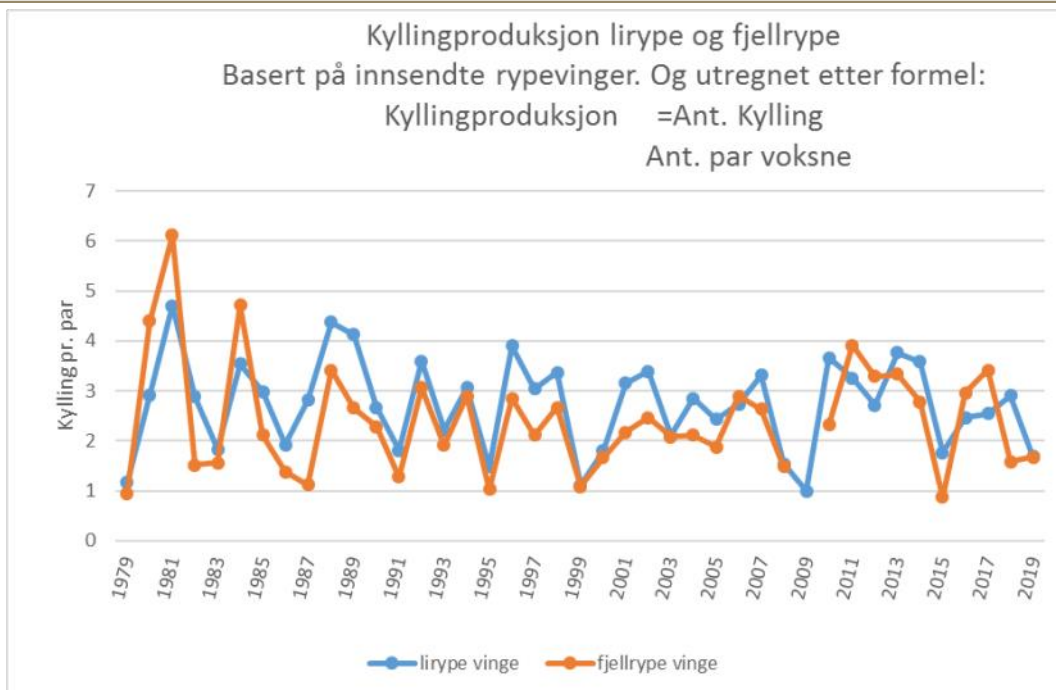


Kyllingproduksjon:

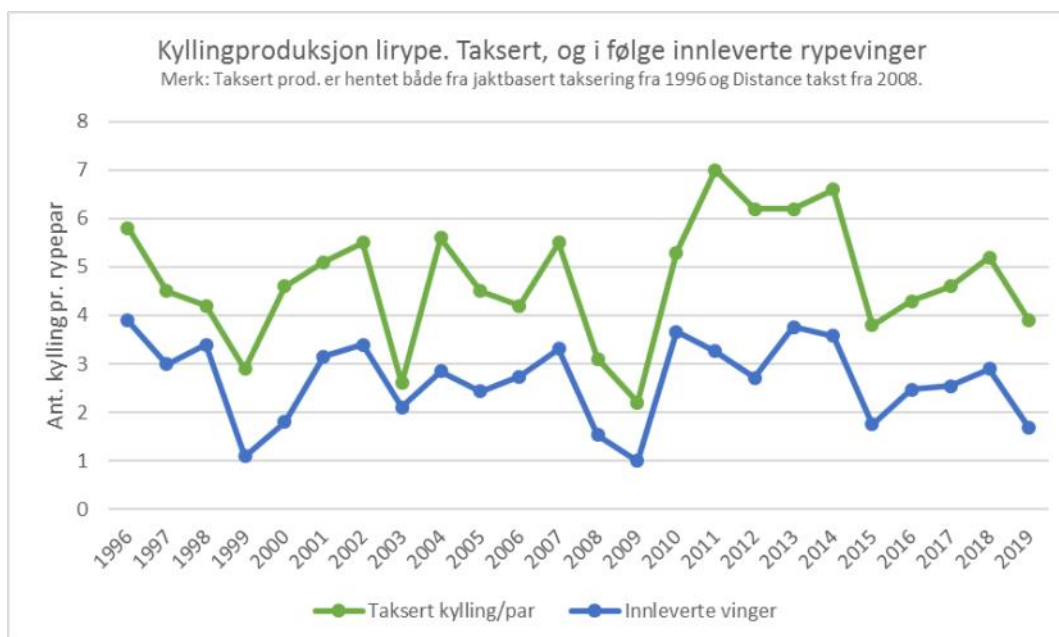
Analyse av vingepøver og taksert

Som tidligere år har vi også i år fått tilsendt rypevinger fra jegerne (394 lirypevinger og 149 fjellrypevinger). Dette er et tilstrekkelig materiale til å gi pålitelige resultater for både lirype og fjellrype. Innsamlingen gjøres for å få best mulig kunnskap om kyllingproduksjonen. Dette gjøres ved å registrere antall vingefjær fra årets rypekyllinger og fra voksne ryper. Produksjonen uttrykkes ved følgende formel: kyllingproduksjon = antall kyllinger delt på antall par voksne.

I 2019 viste disse en produksjon på 1,68 kyllinger pr. par voksne liryper (mot 2,9 i 2018). For fjellrype er produksjonen også på 1,68 kyllinger pr. par voksne (mot 1,57 i 2018).



Innsamling av vingepøver gir oss en ekstra sikkerhet om at takseringsresultatet for lirype er til å stole på. I tillegg er den eneste informasjonen vi har om kyllingproduksjon på fjellrype fordi det ikke er mulig å takserer fjellrypa på samme måte som lirypa.



Som vanlig er det er klart samsvar i svingningen i kyllingproduksjon hos lirype i 2019 når en sammenligner taksering i august og innsamling av rypevinger etter jakta.

Den store forskjellen i nivå kan blant annet forklares med at data er innhentet på forskjellig tidspunkt. Taksering er gjennomført i midten av august, og vingepøvene er fra jakta (15/9 og utover). Predasjonstapet er høyere hos kylling enn hos voksen fugl. I tillegg kan det også skyldes metodebruk.

”Sett vilt” -

systematiserte observasjoner av jegere under jakt

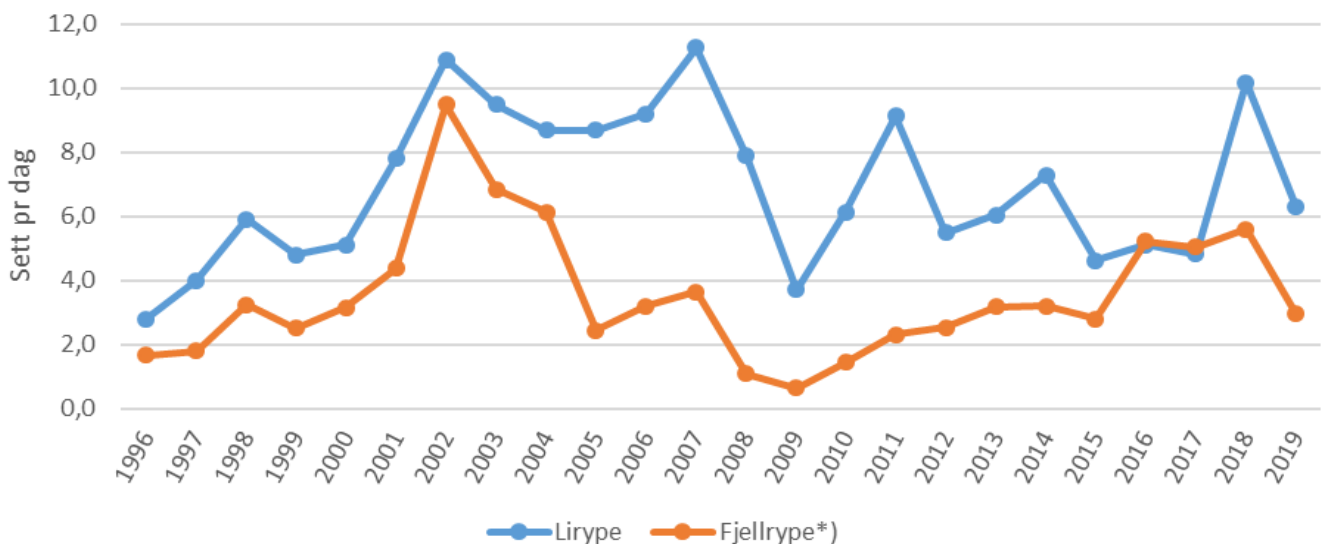
I 24 år har fjellstyret benyttet observasjonsskjemaet "sett vilt". Jegerne skal registrere antall vilt som observeres hver dag. Det er de mest vanlige artene registreres.

Statistikk over observasjoner pr. jaktdagsverk blir i mindre grad påvirket av en eventuell dagskvote, og er derfor mer sammenlignbart mellom år enn felt vilt pr. dag. Men andre faktorer som værforhold, sikt og at det kan være vanskelig å skille artene på avstand, kan virke inn på resultatet.

”Sett vilt” er det viktigste forvaltningsverktøyet i forvaltning av storvilt i Norge. I forvaltning av småvilt er det derimot lite benyttet. Etter å ha benyttet ”sett småvilt” gjennom 24 år konkluderer vi med at dette er et viktig verktøy også i småviltforvaltningen. Særlig for artene fjellrype, orrfugl og hare som ikke fanges opp under lirypetakseringen.

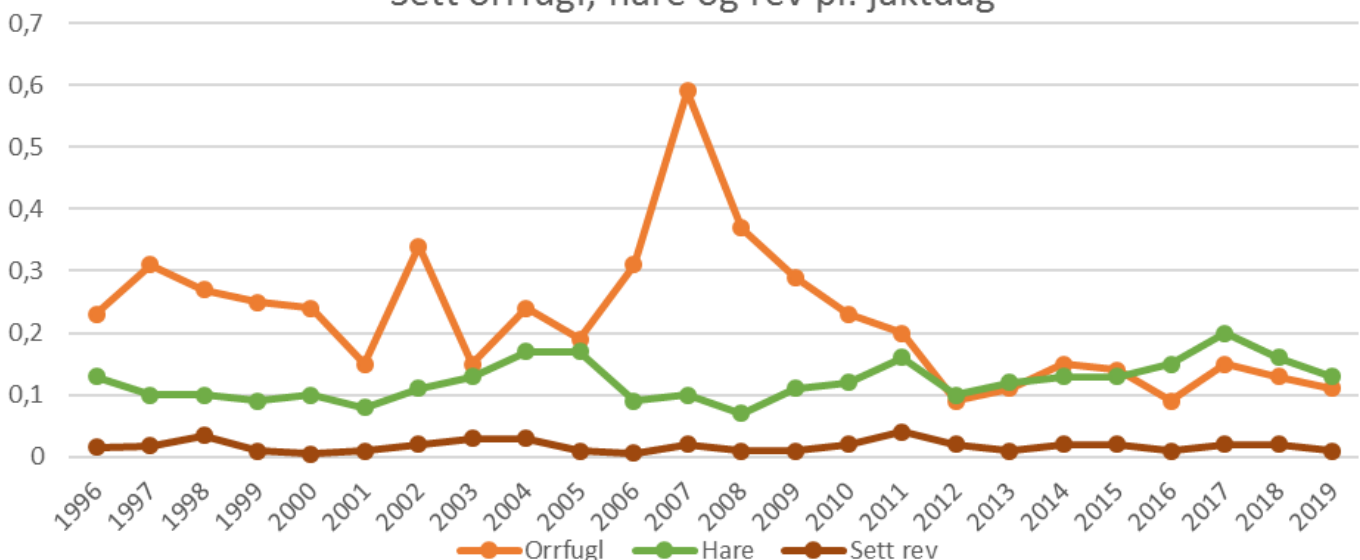


Sett liryper og fjellryper pr jeger pr. dag
*Tall for fjellrype er tatt fra alle IB + UB u.hund i begr. periode



Figurene bygger på samla observasjoner av vilt for alle jegergrupper med to unntak: *For fjellrype er det ikke tatt med harejegere og utenbygds jegere med fuglehund, da de i liten grad jakter i ”fjellrypeland”. Tallene er utregnet til det som en gjennomsnittsjeger ser pr. dag.

Sett orrfugl, hare og rev pr. jaktdag



Vurdering av bestandsforhold

Lirype: Takseringsresultater 13,9 liryper/km² viser et bestandsnivå noe under middels sammenlignet med siste 10 år. Sett- og felt vilt viser også en nedgang fra 2018. Taksert voksen lirype/km² er 4,9 som er noe dårligere enn i 2018.

Fjellrype: Sett fjellrype/dag viser en solid bestand etter flere år med oppgang. Normalt er kyllingproduksjon for fjellrype lavere enn hos lirype.

Orrfuglbestanden fortsetter å være på et lavt bestandsnivå.

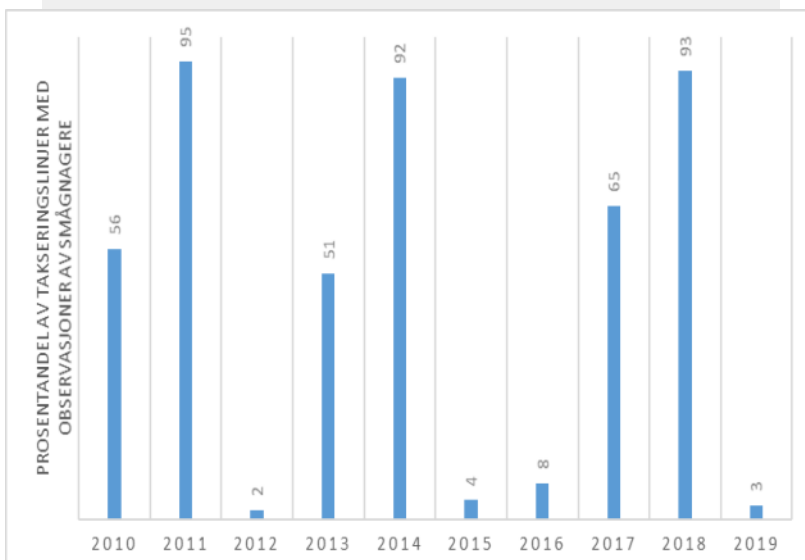
Harebestanden har vært i oppgang flere år og ligger på et bra bestandsnivå.



Kyllingproduksjonen er påvirket av mengden smånagere

Under lirypetakseringen skal det i tillegg registreres om det observeres smånagere. Smånagerbestanden som matkammer for smårovviltet er en av flere faktorer for overlevelse av egg/kylling/unger hos småviltet.

Det er tydelige svingninger i smånagerbestanden. I tillegg til årene i figuren så vet vi at det var smånagertopp i 2007, total kræsj i smånagerbestanden våren 2008 og svært lite smånagere i 2009.



Anbefalt jaktuttak 2019

Bestand:

⇒ Ca 5520 ryper (3 800-8 000)

⇒ 3,9 kylling pr rypepar

Forsvarlig uttak (15%) på 800 ryper (570 – 1200)

År	Taksert total lirypebestand	Ant. felte liryper beregnet	% uttak av taksert bestand
2008	8000	1340	17
2009	2800	310	11
2010	7200	800	11
2011	6000	1100	17
2012	3200	500	16
2013	8100	835	10
2014	6800	865	13
2015	7100	450	6
2016	5400	560	10
2017	6200	575	9
2018	8400	1008	12
2019	5520	833	15

Taksering og jaktuttak

I flere store rypeforvaltningsprosjekter foreslår forskere at følgende forutsetninger bør legges til grunn i forvaltningen av lirypebestandene: Under forutsetning av at det er taksert høyere produksjon enn 2,5 kylling/høne, vil et jaktuttak på lavere enn 15 % av taksert bestand, i liten eller ingen grad påvirke neste års hekkebestand. Jaktuttak over 15 % vil i større grad komme i tillegg til naturlig dødelighet, og kan medføre lavere hekkebestand neste år. Dette forholdet har fjellstyret vært kjent med og benyttet i sin forvaltning gjennom mange år.

Statsallmenningen og Heimdalen utgjør 550 km². Av dette, er grovt regnet ca 400 km² lirypeterreng. Ved linjetaksering beregnes antall ryper pr. km². Gjennom jaktrapportering skaffes et godt anslag på total felling av lirype. Uttaket kan med dette beregnes:

Det takseres mindre enn 5 % av totalt lirypeareal og estimatene vil derfor være usikre, mens fellingsrapportene er gode. Samlet vurdert, vil takserings- og jaktstatistikk gi et godt grunnlag for å etterprøve om forvaltningen fungerer. Gjennomsnittlig uttak av taksert antall liryper ligger oftest under de anbefalte maks uttaket på 15 %, men i 2019 havner vi på akkurat 15%.

JAKT PÅ STORVILT Administrasjon

I statsallmenningen er det 8 jaktfelt for storvilt. Tidligere har det kun vært åpnet for elgjakt, men fra 2017 ble det i tillegg åpnet for jakt på hjort i allmenningen. 2019 var siste året i en fireårig kontraktsperiode.

Driftsplanområde

"Øystre Slidre driftsplanområde for elg" ble etablert i 1993, og fra 2014 inkluderte driftsplanen også hjort. Forvaltningen har vært drevet gjennom 3-årige driftsplaner.

Administrasjon og faglig arbeid inkludert utarbeidelse av bestandsplan for driftsplanområdet blir utført ved fjellstyrekontoret. I 2019 utgjorde dette arbeidet 10 dagsverk.

Jaktresultater 2019

Statsallmenningen fikk i 2019 tildelt 17 elg og 2 hjort på ordinær kvote, samt 2 tilleggsdyr. 1 tilleggsdyr ble levert tilbake til driftsplanområde.

Det ble felt 14 dyr fordelt på 7 kalver, 2 ungdyr, 3 voksne okse og 2 voksne kolle.

Det ble felt elg på 5 av 8 jaktfelt, det ble ikke felt elg på Tansberg-, Vinster-, og Flakstadfeltet i 2019. Det er fortsatt ikke felt hjort i statsallmenningen.



Foto: Skaget jaktlag 2019

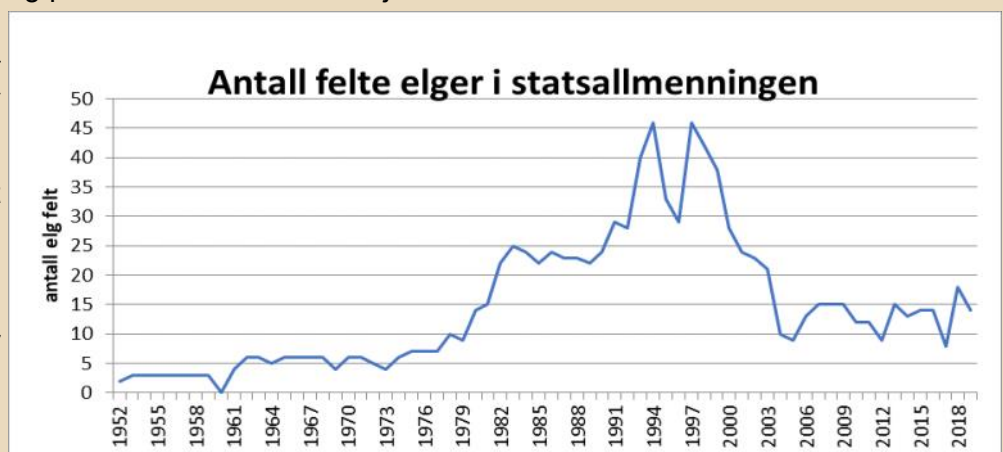
ELGEN I STATSALLMENNINGEN

I en periode med planlagt hard nedskyting av elgbestanden i Øystre Slidre fra 1993-til først på 2000-tallet, ble bestanden sterkt redusert, spesielt i fjellet. En etterfølgende planmessig oppbygging av elgbestanden har fungert best i de lavereliggende skogsområdene. Elgbestanden i fjellet har vært varierende, men er nå betydelig sterkere enn de første årene etter nedskytingsperioden i 1990 årene.

Vi har relativt god kunnskap om at elgen i fjellet i stor grad trekker til vinterbeite i Murudalen. I dette området har det gjennom en lang periode vært drevet vinterjakt med formål å redusere den vinterbeitende elgbestanden.

Det er sannsynlig at dette har hatt negativ påvirkning på vår bestand av elg i fjellet, og spesielt i de nordre områder, som i liten grad har hatt jaktbar bestand, de siste årene.

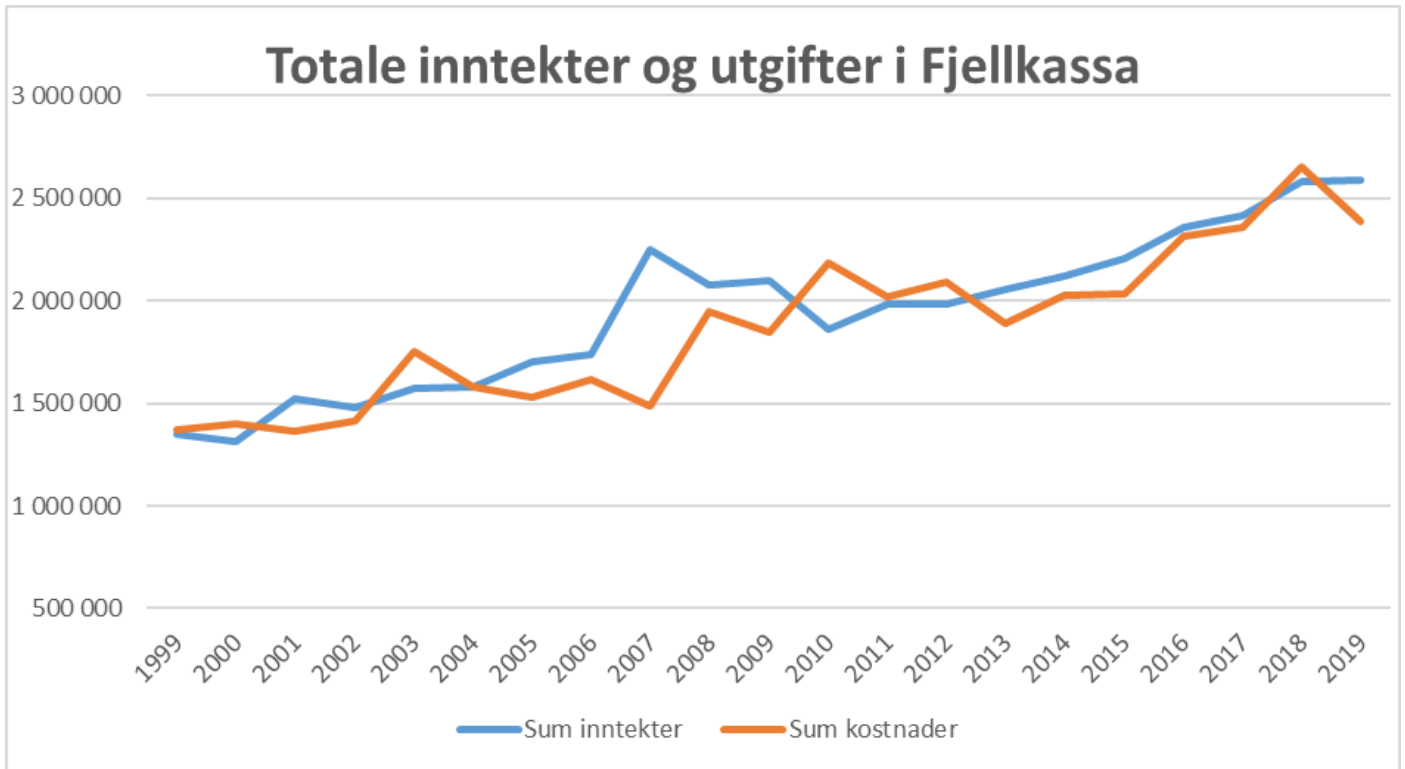
Sett elg pr. jegerdag er gjennomsnittlig antall elg sett pr. jeger pr dag, og gir frem til 2018 en god indikasjon på om bestanden øker eller minker. I 2019 ble metoden for «sett elg» endret og dataene er derfor ikke lenger sammenlignbare, og figuren er derfor ikke oppdatert. Indeksen viser utviklingen i bestandstettheten over tid, men sier ikke noe om det faktiske antallet elg i bestanden. En doubling i sett elg pr. jegerdag betyr ikke at bestanden er blitt dobbelt så stor.



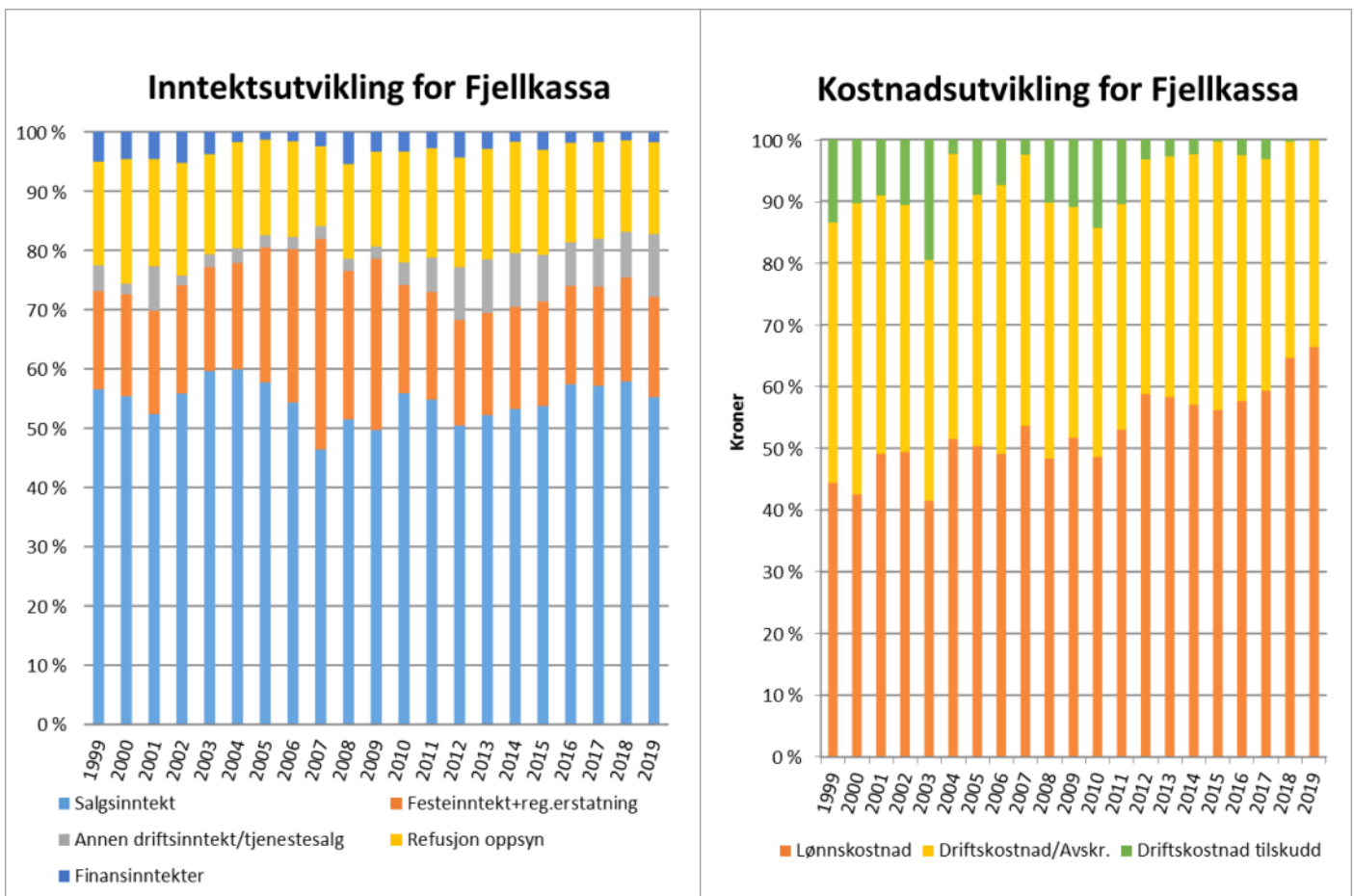
ØKONOMI

Fjellstyrets inntekter kommer hovedsakelig fra jakt, fiske, reinbeite, festeinntekter, reguleringserstatninger og salg av tjenester. Festeinntektene fra hytter og turiststeder deles likt mellom fjellstyret og Grunneierfondet som administreres av Statskog. Ca 30 % av fjellstyrets utgifter til godkjent oppsynsordning ble refundert i 2019 (egen budsjettpost LMD).

Økonomien til fjellkassa går fram av vedlagte reviderte og godkjente regnskap for 2019. Regnskapet består av balanse, resultatregnskap og noter. Det ble i 2019 et regnskapsmessig overskudd på kr. 200.037,-.



Det store overskuddet i 2007 gjelder en kortvarig åpning for salg av festetomter.



ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

Balanse detaljert

Bygdinvegen 1989, Tingvang
2940 HEGGENES

Regnskapsår 2019 (01.01.2019-31.12.2019), F.o.m. periode 1 t.o.m.
periode 13., Avdeling (Ingen), Valuta NOK, Kilde Hovedbok

	Periodeutvalg	Hittil i år	Periodeutvalg i fjor	Hittil i fjor
Eiendeler				
Anleggsmidler				
Varige driftsmidler				
Maskiner og anlegg				
Sum Maskiner og anlegg	0,00	0,00	0,00	0,00
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.				
Sum Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum Varige driftsmidler <i>note 1a + b</i>	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler				
1350 Investeringer i aksjer og andeler <i>note 2</i>	1,00	1,00	1,00	1,00
Sum Investeringer i aksjer og andeler	1,00	1,00	1,00	1,00
Obligasjoner og andre fordringer				
1380 KLP Egenkapitalinnskudd	83 037,00	83 037,00	72 472,00	72 472,00
Sum Obligasjoner og andre fordringer	83 037,00	83 037,00	72 472,00	72 472,00
Sum Finansielle anleggsmidler	83 038,00	83 038,00	72 473,00	72 473,00
Sum Anleggsmidler	83 038,00	83 038,00	72 473,00	72 473,00
Omløpsmidler				
Fordringer				
Kundefordringer <i>note 3</i>				
1510 Kundefordringer. UF	139 444,05	139 444,05	324 959,81	324 959,81
1520 Andre kortsiktige fordringer/periodisering	7 957,60	7 957,60		
Sum Kundefordringer	147 401,65	147 401,65	324 959,81	324 959,81
Sum Fordringer	147 401,65	147 401,65	324 959,81	324 959,81
Bankinnskudd, kontanter o.l.				
Bankinnskudd, kontanter o.l.				
1930 Bankinnskudd 2135,14,00118	736 853,99	736 853,99	698 724,51	698 724,51
1935 Bankinnskudd 2135,69,11609	717 336,18	717 336,18	405 752,18	405 752,18
1940 Skattetrekk 2135,18,00930 <i>note 4</i>	108 194,11	108 194,11	94 075,11	94 075,11
1945 Pareto Bank fastrentekto	1 777 524,83	1 777 524,83	1 741 028,98	1 741 028,98
1970 Kortsalg fiske og jakt 2135.17.07299	823,00	823,00	580,00	580,00
Sum Bankinnskudd, kontanter o.l.	3 340 732,11	3 340 732,11	2 940 160,78	2 940 160,78
Sum Bankinnskudd, kontanter o.l.	3 340 732,11	3 340 732,11	2 940 160,78	2 940 160,78
Sum Omløpsmidler	3 488 133,76	3 488 133,76	3 265 120,59	3 265 120,59
Sum Eiendeler	3 571 171,76	3 571 171,76	3 337 593,59	3 337 593,59

Gjeld og egenkapital

Egenkapital

Opptj. egenkapital

Annen egenkapital

2050 Egenkapital

Sum Annen egenkapital

Sum Opptj. egenkapital

Sum Egenkapital

Gjeld

Kortsiktig gjeld

Leverandørgjeld

2410 Leverandørgjeld IF

Sum Leverandørgjeld

Skyldig offentlige avgifter

ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

Balanse detaljert

Bygdinvegen 1989, Tingvang
2940 HEGGENES

Regnskapsår 2019 (01.01.2019-31.12.2019), F.o.m. periode 1
t.o.m. periode 13., Avdeling (Ingen), Valuta NOK, Kilde Hovedbok

	Periodeutvalg	Hittil i år	Periodeutvalg i fjor	Hittil i fjor
Gjeld og egenkapital				
Gjeld				
Kortsiktig gjeld				
Skyldig offentlige avgifter				
2610 Skattetrekk	-108 196,31	-108 196,31	-94 077,31	-94 077,31
2750 Oppgjørskonto merverdiavgift	-60 235,00	-60 235,00	-51 405,00	-51 405,00
2780 SKYLDIG ARB.G.AVG.	-35 270,51	-35 270,51	-21 055,41	-21 055,41
2781 AGA av pål. feriep.	-8 110,58	-8 110,58	-9 412,88	-9 412,88
Sum Skyldig offentlige avgifter	-211 812,40	-211 812,40	-175 950,60	-175 950,60
Annen kortsiktig gjeld				
2910 Annen kortsiktig gjeld/periodisering	-123,60	-123,60		
2920 Skyldig feriepenger	-128 735,43	-128 735,43	-149 083,36	-149 083,36
Sum Annen kortsiktig gjeld	-128 859,03	-128 859,03	-149 083,36	-149 083,36
Sum Kortsiktig gjeld	-397 517,43	-397 517,43	-363 976,46	-363 976,46
Sum Gjeld	-397 517,43	-397 517,43	-363 976,46	-363 976,46
Sum Gjeld og egenkapital	-3 571 171,76	-3 571 171,76	-3 337 593,59	-3 337 593,59

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2019

1. Benyttede regnskapsprinsipper

Vi fører regnskapet etter forenklede regler for små foretak med tilpasning for fjellstyrer.

1a. Varige driftsmidler, tidligere utgiftsført:

Øystre Slidre Fjellstyre eier varige driftsmidler. Disse driftsmidlene ble utgiftsført på anskaffelses-tidspunktet (tom 2006), og underlegges derfor ikke avskrivninger med resultatmessig virkning. Eiendelene står ikke oppført i balansen.

1b. Avskrivbare driftsmidler (aktivert i balansen):

Fom 2007 begynte fjellstyret å føre store investeringer som avskrivning. Fjellstyret har pr. 2019 ingen investeringer som ikke er avskrevet.

2. Aksjer og andeler:

Øystre Slidre Fjellstyre har følgende eierandeler i andre selskaper:

	<u>Kostpris</u>
A/L FOSA (1 stemme)	kr. 55.000,-

Disse aksjene og andelene er i balansen nedskrevet til kr. 1,-, da de reelle verdiene er usikre.

3. Fordringer:

Øystre Slidre Fjellstyre har langsiktige fordringer på totalt kr. 130.000,- på A/L FOSA.

*Kr. 80.000,- er et gjeldsbrevlån som inntil videre er rentefritt.

*Kr. 50.000,- er et ansvarlig lån (rentefritt).

Det er ikke fastsatt noen nedbetalingsplan, og de reelle verdiene på fordringen er usikre. Fordringene er derfor nedskrevet til kr. 1,-.

Kundefordringene er oppført til pålydende og det er ikke foretatt avsetning til forventet tap.

4. Bundet bankinnskudd

Forskuddstrekk på kr. 108.194,- er bundet og står på egen kto.

5. Pensjonsforpliktelser:

Øystre Slidre Fjellstyre har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte.

Fjellstyret har inngått avtale med KLP om 100% utgjevningsordning for fjellstyrets pensjonsforpliktelser. Det er ikke inngått avtaler mellom arbeidstakere og arbeidsgiver om AFP.

Øystre Slidre Fjellstyre balansefører ikke pensjonsforpliktelsene/ pensjonsmidlene. Premien blir behandlet som pensjonskostnad.

6. Garantiansvar:

Øystre Slidre Fjellstyre har ikke gitt garantier.

7. Pantstillelser :

Øystre Slidre Fjellstyre har ikke pantsatt eiendeler.

8. Antall ansatte:

Gjennomsnitt for året er 2,5 ansatte.

Godtgjørelse til styret er kr. 48.579,27

Lønn til daglig leder er kr. 577.208,-

Annen godtgj. dgl.leder kr. 16.913,-

9. Tilskudd:

Øystre Slidre Fjellstyre har gitt følgende tilskudd i 2019:

*Rekruttering av ungdom kr. 3000,- (jegerprøva)

10. Refusjonsberettiget kostnader i 2019:

<u>Beregning refusjonsberettiget timepris:</u>	<u>Beløp:</u>
Lønn/feriepenger oppsyn/sekretær	1 221 404,87
Arb.giveravgift oppsyn/sekretær	91 259,51
Pensjonskostnader oppsyn/sekretær	204 525,00
SUM lønnskostnader oppsyn/sekretær	1 517 189,38

Timer oppsyn-refusjonsberettiget	3 206,50
Timer oppsyn-ikke refusjonsberettiget	723,50
Sum timer oppsyn	3 930,00

Refusjonsberettiget timepris:	386,05
--------------------------------------	---------------

<u>Type kostnad</u>	<u>Gr.lag type</u>	<u>Gr.lag</u>	<u>Sats</u>	<u>Ref.berettiget kostnad</u>
Lønnskostnader-refusjonsberettiget	Timer ref.berettiget	3 206,50	386,05	1 237 880
Reisekostnader-refusjonsberettiget	Se oppsummering reiseregn.			90 494
Snøscooterbruk oppsyn - refusjonsberettiget				0
Forsikringer arb.takere/sikringsutstyr/arb.klær		1 237 879,84	5 %	61 894
SUM REFUSJONSBERETTIGEDE KOSTNADER 2019				1 390 267

ØYSTRE SLIDRE FJELLSTYRE

Resultatregnskap 1 detaljert

Bygdinvegen 1989, Tingvang
2940 HEGGENES

Regnskapsår 2019 (01.01.2019-31.12.2019), F.o.m. periode 1 t.o.m. periode 13.,
Avdeling (Ingen), Budsjett Nytt budsjett, Valuta NOK, Kilde Hovedbok

Periodeutvalg
fjor

Periodeutvalg i
fjor

Budsjett denne
periode

Driftsresultat

Driftsinntekter

Salgsinntekter

3010	Salgsinntekter KART avgiftspliktige	-34 091,20	-43 025,60	-38 700,00
3019	Salg augetogn	-38 388,00	-39 900,00	-30 000,00
3110	Småviltjakt	-662 983,00	-683 694,25	-604 000,00
3130	Elgjakt	-142 270,00	-174 621,00	-170 000,00
3140	Fiskekortsalg	-354 500,00	-360 392,51	-360 000,00
3160	Festeavgifter Statskog	-361 458,00	-365 909,50	-366 000,00
3180	Inntekt reinbeite	-196 500,00	-192 950,00	-198 000,00
3410	Offentlig tilskudd/refusjon	-21 000,00	-10 000,00	-14 000,00
3420	Reguleringserstatninger	-76 336,00	-87 093,00	-68 000,00

Salgsinntekter

-1 887 526,20 **-1 957 585,86** **-1 848 700,00**

Annen driftsinntekt

3600	Annen inntekt	-22 302,19	-16 944,00	-12 000,00
3610	Inntekt åpne buer i fjellet	-9 271,13	-5 090,20	-5 500,00
3615	Leieinntekter Buatjednbua	-33 950,00	-30 300,00	-33 200,00
3616	Leieinntekter Titrebue	-2 800,00	0,00	0,00
3617	Leieinntekter båt	-2 600,00	0,00	0,00
3900	Inntekter jaktprøver/treningsfelt	-13 602,00	-14 400,00	-15 000,00
3920	Ref. av oppsynsutgifter Statskog	-401 184,00	-398 652,00	-400 000,00
3930	Salg av oppsynstjenester SNO m. fl.	-128 953,26	-76 238,00	-64 000,00
3941	Arbeid/utlegg for ØSD/GLB mm MVA	-39 510,04	-46 457,94	-40 000,00

Annen driftsinntekt

-654 172,62 **-588 082,14** **-569 700,00**

Driftsinntekter

-2 541 698,82 **-2 545 668,00** **-2 418 400,00**

Driftskostnader

Lønnskostnad

<i>note 8</i>	5000	LØNN ansatte	1 072 321,51	1 186 364,85	1 081 292,00
	5001	LØNN andre	0,00	3 000,00	3 000,00
	5010	Påløpne feriepenger	128 735,71	149 083,64	130 032,00
	5220	Telefon oppg.pl.	1 830,00	3 294,00	0,00
	5291	Motkonto oppg.pl.	-1 830,00	-3 294,00	0,00
<i>note 8</i>	5330	Godtgj. til styret	47 459,27	64 206,15	55 000,00
<i>"</i>	5331	Tif. penger til styret	1 120,00	1 110,00	1 200,00
	5400	Arbeidsgiveravgift ALLE	97 608,74	83 721,18	100 192,00
	5410	AGA av påløpne feriepenger ALLE	8 239,06	9 541,34	8 322,00
<i>note 5</i>	5450	KLP Pensjon ALLE	204 525,00	156 785,00	139 924,00
	5900	Arbeidsklær og verneutstyr	18 763,25	35 766,38	24 000,00
	5960	Gaver	0,00	5 489,00	0,00
	5970	Sosiale kostnader, julemiddag mm	5 999,66	18 243,00	8 000,00

Lønnskostnad

1 584 772,20 **1 713 310,54** **1 550 962,00**

Avskrivn. varige driftsmidl. og imat. eiendeler

6010	Avskrivninger	0,00	40 832,00	0,00
------	---------------	------	-----------	------

Avskrivn. varige driftsmidl. og imat. eiendeler

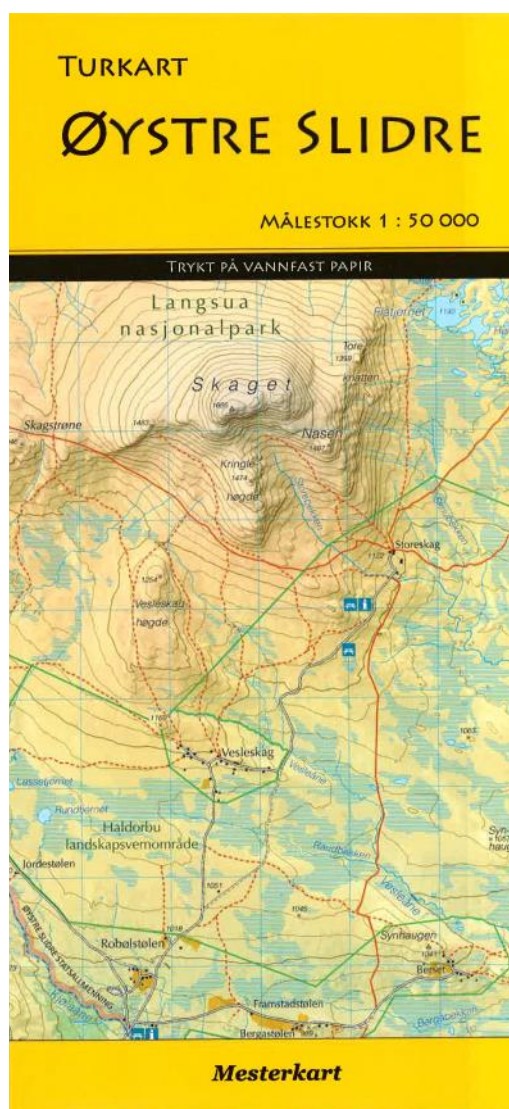
0,00 **40 832,00** **0,00**

Annen driftskostnad

6300	Leie av kontor- og lagerlokaler	73 634,00	73 104,00	75 000,00
6320	Renovasjon, vann, avløp mv.	6 284,00	4 887,00	5 000,00
6510	Innkjøp div. utstyr inne/ute	3 100,57	612,00	6 000,00
6600	Rep. og vedlikeh. åpne buer/bygninger	19 652,25	13 425,45	10 000,00
6700	Revisjonshonorar	13 806,00	16 981,00	12 000,00
6720	Data/hjemmeside/serverleie/inatur/Mamut mm	61 964,16	32 959,25	60 000,00
6800	Kontorrekvisita	2 685,28	30 042,99	3 000,00
6810	Trykking av info. og kontorrekv.	0,00	22 247,00	20 000,00
6820	Trykking av kort	0,00	24 156,00	0,00
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker, lover mv.	3 285,00	4 123,00	4 300,00
6860	Møter	4 886,82	17 097,02	5 000,00
6870	Kurs	26 154,00	16 385,00	19 000,00

BUDSJETT 2020

	INNTEKTER			UTGIFTER		
	Budsjett 2020	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Regnskap 2019	Budsjett 2019
3010	Salgsinntekter kart, avgiftspliktig	30 000	34 091			38 700
3019	Salg augetogn	40 000	38 388			30 000
3110	Småviltjakt	605 000	662 983			604 000
3130	Elgjakt	160 000	142 270			170 000
3140	Fiskekortsalg	360 000	354 500			360 000
3160	Festeavgifter fra Statskog	365 000	361 458			366 000
3180	Inntekter reinbeite	205 000	196 500			198 000
3410	Tilskudd/refusjon	8 000	21 000			14 000
3420	Reguleringserstatninger	76 000	76 336			68 000
3600	Annen inntekt	2 000	22 302			12 000
3610	Inntekter opne buer i fjellet	7 000	9 271			5 500
3615	Leieinntekter Boatjednbua	45 000	33 950			33 200
3616	Leieinntekter Titrebue	3 000	2 800			
3617	Leieinntekter båt	3 000	2 600			
3900	Inntekter av jaktprøve/treningsfelt	14 000	13 602			15 000
3920	Refusjon av oppsynsutgifter, Statskog	400 000	401 184			400 000
3930	Salg av oppsynstjenester, SNO m.fl.	53 000	128 953			64 000
3941	Diverse refusjoner ØSD/GLB/FIO/NFS	113 000	39 510			40 000
8040	Renteinntekter	45 000	45 587			38 000
5000	Lønn ansatte			1 143 607	1 072 322	1 081 292
5002	Lønn andre			10 000		3 000
5010	Påløpne feriepengar			143 764	128 736	130 032
5330	Godtgjersle til styret			90 000	47 459	55 000
5331	Tlf. penger til styret			1 200	1 120	1 200
5400	Arbeidsgjevaravgift ALLE			100 312	97 609	100 192
5410	Arb.gj. avg. av påløpne feriepengar			9 136	8 239	8 322
5450	KLP pensjons-innbetalinger ALLE			180 000	204 525	139 924
5900	Arbeidsklær og verneutstyr			24 700	18 763	24 000
5970	Sosiale kostnader, julemiddag, m. m.			8 000	6 000	8 000
6300	Leige av kontor- og lagerlokale			75 000	73 634	75 000
6320	Renovasjon, vatn, avløp mv.			6 500	6 284	5 000
6510	Innkjøp div. utstyr inne/ute			45 400	3 101	6 000
6600	Rep. og vedlikeh. av åpne buer/bygn.			14 000	19 652	10 000
6700	Revisjonshonorar			20 000	13 806	12 000
6720	Data/hj. side/serverleie/natur mm			41 500	61 964	60 000
6800	Kontorrek. mm			2 400	2 685	3 000
6810	Trykking av info og kontorrek.			12 000	0	20 000
6820	Trykking av kort			7 000	0	0
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker, lover mv			4 200	3 285	4 300
6860	Møter			15 500	4 887	5 000
6870	Kurs			40 000	26 154	19 000
6900	Telefon			7 000	7 082	13 500
6940	Porto			10 000	10 485	26 000
7000	Drift/vedlikehold av båt/hengar/scooter			4 000	4 036	4 000
7040	Forsikringer			23 000	22 788	22 500
7100	Bilgodtgjersle ansatte			60 000	53 515	72 000
7102	Bilgodtgjersle styremedlemmer			7 000	1 990	5 500
7103	Bilgodtgj. avg. pl. styremedlemmer			800	269	600
7105	Bilgodtgj. avg. pl. ansatte			30 000	23 274	26 000
7106	Godtgj. for egen bil			15 300	14 788	14 500
7150	Diettkostnader ansatte			3 500	3 120	8 000
7210	Provisjonskostn. kort og kartsalg			85 000	86 266	90 000
7220	Refusjon IB			55 000	56 448	60 000
7300	Fiskekultur			100 000	101 631	100 000
7310	Tiltak for friluftsliv/informasjon			16 000	6 641	15 000
7320	Annonseutgifter			3 000	1 118	3 000
7330	Viltstelltiltak (taksering)			26 000	23 975	23 000
7331	Kostnader elgjakt			3 500	3 400	4 250
7410	Kontingent NFS/FIO			120 000	120 652	115 000
7430	Fellingsavgift/ØS driftsplanområde			14 000	12 551	15 000
7450	Reinbeiteutgifter Melby/Bøllhaug			23 500	22 290	22 500
7460	Beiteleige Gausdal			5 000	4 197	5 000
7799	Bank og kortgebyr			3 500	3 508	3 500
	TILSKOT					
7750	Triskot til rekruttering av ungdom			9 000	3 000	10 000
	Overskudd / Underskudd	84 319			200 037	27 287
	SUM	2 618 319	2 587 286	2 456 400	2 618 319	2 456 399



Turkart i målestokk 1:50 000
over Øystre Slidre og omland får du kjøpt i de
fleste butikker og turiststeder i kommunen.
Det koster kr. 199,-

Du kan også bestille ved å sende en e-post
til: oystre.slidre@fjellstyrene.no